

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

23
AUGUST
1944

**A 40-A ANIVERSARE A REVOLUȚIEI DE ELIBERARE
SOCIALĂ ȘI NAȚIONALĂ ANTIFASCISTĂ
ȘI ANTIIMPERIALISTĂ**

23
AUGUST
1984

Ani rodnici

Rememorarea celor 40 ani de la mărețul act de eliberare a Patriei, ne oferă prilejul să constatăm cu legitimă mândrie adevărul că în acești ani țara noastră s-a ridicat la înălțimea celei mai strălucite epoci, a parcurs anii cei mai rodnici din trecutul ei bimilenar, trecut zburcât dar eroic.

Nu este o figură de stil și nici o afirmație gratuită aceea că în anii de la eliberarea patriei până astăzi s-au realizat fapte mărețe pe întreg cuprinsul țării, a cărei înfățișare s-a schimbat în așa fel încât cel ce a avut ocazia să vadă ceea ce a fost înainte de 23 august 1944 în țara noastră și are prilejul să vadă cum se înfățișează ea astăzi, este constrins de realități să spună: Într-adevăr, astăzi toate sînt noi!

Cînd te gîndești cu cît scepticism au întîmpinat unii drumul nou al țării și cît de puternic s-a manifestat hîrnicia poporului nostru ajuns stăpîn pe destinele lui, în acest timp, cît de mult este contrazisă această neîncredere care stăpînea pe unii la început de mărețele realizări ale istoriei noastre contemporane, îți vine să spui oricui ar șopti un cuvînt defetist, să spui cuvintele din Scriptură, rostite acelor care voiau să oprească pe ucenici de a spune lucrurile minunate pe care le fă-

(Continuare în pag. a 4-a)

† VASILE
Episcopul Oradiei

Patria la vîrsta de aur

„Noi facem totul spre a dezvolta în om spiritul de omenie — cum spune poporul nostru... Tot ceea ce întreprindem este consacrat omului, bunăstării și fericirii lui”. Aceste cuvinte ale Președintelui țării exprimă un crez energic și fundamental, rezumînd în modul cel mai adecvat întreaga orientare a vieții obștești a României contemporane. Ele constituiau expresia epocii inaugurate prin victorioasa transformare socială de la 23 August 1944. Etapele dezvoltării patriei în ultimele patru decenii sînt tot atîtea trepte spre mai binele omului, spre mai deplină rodire a omeniei românești.

Din această perspectivă se devaluie întreaga semnificație a mărețului eveniment istoric de acum patruzeci de ani. Căci revoluția de eliberare socială și națională, din august 1944 înseamnă în istoria românească nu numai inaugurarea unei noi ere sociale, ci și sfîrșitul unei epoci de exploatare, silnicie și nedreptate, instaurarea conducerii puterii obștești ce constituia punctul de plecare și factorul determinant al înfloririi pe toate planurile a scumpei noastre patrii.

Îngemănînd în semnificațiile ei trecutul cu prezentul, marea noas-

(Continuare în pag. a 3-a)

† LUCIAN FĂGĂRAȘANUL
Episcop-vicar

CONFERINȚELE PREOȚEȘTI DIN CADRUL EPARHIILOR MITROPOLIEI ARDEALULUI DEDICATE MARI SĂRBĂTORI NAȚIONALE A POPORULUI ROMÂN

Arhiepiscopia Sibiului

Ca în întreaga Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române, preoții din Arhiepiscopia Sibiului au sărbătorit marele jubileu național: Împlinirea a 40 de ani de la eliberarea Patriei (23 August 1944—23 August 1984) prin ședințe festive, care s-au desfășurat după cum urmează: în 7 august 1984 la sediul protopopiatului Brașov cu participarea preoților din protopopiatele Brașov și Sf. Gheorghe, în 9 august 1984 la sediul protopopiatului Făgăraș cu participarea preoților din protopopiatele Făgăraș și Rupea și în 10 august 1984 în aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu cu participarea preoților din protopopiatele Agnita, Mediaș și Sibiu.

Ședințele au fost prezidate, din încredințarea I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, de P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărașanul, lucrările fiind conduse de P.C. arhid. C. Voicu, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, la prot. Brașov; P.C. pr. prof. I. Ică la prot. Făgăraș și P.C. pr. D. Abrudan, prorectorul Institutului menționat, la protopopiatele din jud. Sibiu.

— Tema dezbaterii: „Aniversarea a 40 de ani de la eliberarea Patriei (23 August 1944—23 August 1984)” a fost luată de toți preoții, fiind susținută de următorii referenți principali: C. pr. M. Manolache (Brașov — Buna-vestire) la Brașov, C. pr. Il. Moraru (Ucea de Sus) la Făgăraș și C. pr. I. Popescu (Alțina) la Sibiu.

Temeinice documentate și cu înfletire susținute, referatele au scos în lumină importanța crucială pentru istoria poporului nostru a actului de la 23 August 1944, jertfele negrăite cu care poporul român a plătit acest mare eveniment, dar și marile transformări, cu adevărat revoluționare, care au avut loc în ultimii 40 de ani pe pămîntul țării noastre, schimbînd din temelie fața me-leagurilor noastre străbune.

Au fost arătate unele dintre aceste transformări, pe plan politic, economic, social etc., subliniat fiind prestigiul de care noua Românie, președintele ei, se bucură astăzi în lumea întreagă.

A fost adusă de asemenea în atenție viața bisericească din ultimii 40 de ani, care s-a afirmat și ea sub multiple forme, atît pe plan intern, cît și pe plan extern, nota caracteristică a acestor ani constituind-o și relațiile frățești, ecumenice, instaurate între cultele din țara noastră.

Un număr mare de preoți, de toate vîrstele, a luat cuvîntul la toate cele trei ședințe, fiecare aducînd noi mărturii legate de importanța marelui eveniment sărbătorit.

S-au făcut de pildă, adevărate micromonografii ale unor localități, cum a făcut de exemplu C. pr. S. Săsăuian (Agnita II), care a prezentat chipul nou al Agnitei, cu întreprinderi care își vînd produsele în peste 25 de țări, în

(Continuare în pag. a 4-a)

(Continuare în pag. a 2-a)

TELEGRAMĂ

Excelenței Sale

Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România

Mult iubite și stimate Domnule Președinte Nicolae Ceaușescu! Întruniți în ședință festivă, astăzi, 10 august 1984, consacrată marelui jubileu național: Împlinirea a 40 de ani de la eliberarea Patriei, preoții ortodocși din protopopiatele Agnita, Mediaș și Sibiu au evocat mărețele realizări ale acestor ani de rodnică activitate creatoare a poporului nostru, ani de profunde și multiple transformări care au schimbat din temelie fața țării noastre.

Participanții la întrunire au dat o înaltă prețuire efortului susținut pe care îl depuneți personal, Dumneavoastră, mult iubite și stimate Domnule Președinte, pentru ca România socialistă să devină o țară cît mai înfloritoare, pentru ca în lume să se instaureze o pace dreaptă și trainică, prin oprirea cursei aberante a înarmărilor, prin reducerea bugetelor militare, prin instaurarea unor raporturi de egalitate și dreptate între popoare și a unei noi ordini economice internaționale, care să garanteze dreptul la viață și la pace al tuturor popoarelor, libertatea și independența lor.

Folosim acest prilej, Mult Stimate Domnule Președinte, pentru a Vă încredința de atașamentul nostru profund precum și de hotărîrea noastră de a sprijini, alături de toți fiii Patriei, munca creatoare a poporului român, tot ceea ce Dumneavoastră personal și țara noastră întreprinde pentru evitarea unui nimicitor război nuclear, pentru zidirea unei lumi mai drepte și mai bune.

În spiritul unității de care sînt pătrunși fiii țării, Vă urăm din tot sufletul viață îndelungată, sănătate și putere de muncă spre a conduce destinele vrednicului nostru popor spre noi și luminoase împliniri.

ANTONIE
Mitropolitul Ardealului

TELEGRAMĂ

Excelenței Sale

Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România

Preoții ortodocși români din protopopiatele Cluj și Huedin, întruniți în Conferință solemnă în municipiul Cluj-Napoca, azi 9 august 1984, își îndreaptă gîndurile, cu deosebită recunoștință, către Excelența Voastră și se alătură entuziasmului de care întregul nostru popor este însuflețit de apropiata aniversare a 40 ani de la eliberarea socială și națională a Patriei noastre de sub dominația fascistă și imperialistă.

Am fost cu toții martori la uriașele înfăptuiri ale eroicului nostru popor, în acești 40 de ani, dar mai ales în ultimele două decenii, de cînd Excelența Voastră conduceți cu clarviziune și abnegație poporul nostru pe drumul construirii societății socialiste în țara noastră.

Sîntem mîndri de toate aceste realizări și ne alăturăm întru totul politicii interne și externe pe care Excelența Voastră o promovați cu consecvență, făcînd ca România să se bucure astăzi de o largă apreciere și înalt prestigiu pe plan mondial și vă asigurăm că nu vom precuepti nici un efort la susținerea tuturor inițiativelor Dumneavoastră, menite să ridice Patria noastră pe noi culmi de progres și prosperitate și ne exprimăm hotărîrea pentru păstrarea unității noastre naționale, pentru apărarea independenței și suveranității Țării.

Ne atașăm plener propunerii Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, al cărui membru este și Biserica Ortodoxă Română, de realegere a Excelenței Voastre în funcția supremă de cel de al XIII-lea Congres, garanție a continuării procesului de dezvoltare a României Socialiste și a înfăptuirii păcii în lume.

Exprimînd via noastră recunoștință pentru libertățile religioase care ne sînt asigurate, vă rugăm Domnule Președinte să ne îngăduiți, ca în numele nostru și al credincioșilor pe care-i păstoriți și care sînt atașați total năzuințelor de pace și progres, să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate, fericire și deplin succes în eforturile pe care Excelența Voastră le depuneți pentru înflorirea scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România și pentru triumful păcii în lume.

În numele conferinței:

Episcop-vicar,
IUSTINIAN CHIRA MARAMUREȘANUL

Din bogatul bilanț al înfăptuirilor românești la ora la care țara aniversează împlinirea a 40 de ani de la eliberare

— Producția industrială a României este acum de peste 100 de ori mai mare decît cea realizată în urmă cu 40 de ani.

— În agricultură, producția a crescut de 7 ori față de 1944.

— 18 milioane de locuitori ai României s-au mutat, în anii de după eliberare, în case noi. Practic, la fiecare 3 minute și jumătate se dă astăzi în folosință cîte un apartament, ceea ce a făcut ca în unele județe să se ajungă la acoperirea deplină a necesităților de locuințe. Se preconizează ca pînă în 1990 să fie rezolvată complet problema locuințelor în România.

— 70 de hidrocentrale au fost construite în anii socialismului. Producția de energie electrică realizată de hidrocentrale a crescut de peste 80 de ori față de anul 1938.

— Dacă înainte de război aproape 40 la sută din populația țării era analfabetă, astăzi s-a introdus învățămîntul obligatoriu de 10 ani pentru întreaga populație. Învățămîntul liceal cuprinde peste 50 la sută din tineretul țării iar învățămîntul superior asigură formarea în întregime a tuturor ca-

drelor pentru toate domeniile. În capitală și 18 județe funcționează astăzi 19 centre universitare față de numai patru cîte erau în 1938. Numărul grădinițelor, școlilor primare și gimnaziale a crescut între 1944—1984 de la 15.926 la 27.281. Numărul liceelor, școlilor profesionale și școlilor de mîstri a sporit de la 688 la 1882. Numărul instituțiilor de învățămînt superior s-a ridicat de la 17 la 44.

— În țara noastră există astăzi 279 case de cultură, 7925 cămine culturale, 266 cluburi, 63337 biblioteci publice, 5643 cinematografe, 43 școli populare de artă, 45 teatre dramatice, 24 teatre de păpuși și marionete, 16 teatre muzicale, 5 teatre de operă, 7 ansambluri de cîntece și dansuri, 15 orchestre simfonice, 36 orchestre populare. Funcționează de asemenea 423 muzee de istorie și arheologie, de etnografie, artă plastică, literatură, muzică, teatru, științele naturii, tehnică și știință, memoriale. Situația presei, publicațiilor și tipăriturilor se prezenta în 1983 în felul următor: erau editate 36 cotidiene și 24 săptămînale; s-au publicat 3674 titluri

(Continuare în pag. a 4-a)

(Continuare în pag. a 2-a)

CONFERINȚELE PREOȚEȘTI DIN CADRUL EPARHIILOR ...

(Continuare din pag. 1)

comparație cu vechea Agnită pierdută pe harta țării.

S-au specificat de asemenea mărturi străine, de mare valoare, aflate asupra actului de la 23 August 1944, care a scurtat durata războiului cu aproximativ 200 de zile, cit și asupra progreselor de astăzi ale țării, ale politicii sale de pace, cum au făcut C. Preoții: C. Puța (Araci — prot. Sf. Gheorghe), I. Mișu (Șura Mare — prot. Sibiu), Gh. Grindu (Brașov — Blumăna), I. Oțetea (Comana de Jos, prot. Rupea), A. Sărășan (Bazna, prot. Medias), V. Man (Curciu, prot. Medias) ș.a.

S-a subliniat totodată bucuria actului Reîntregirii noastre bisericesti din 1948, prin care s-a anulat vrăjmășia dintre cele „două străni” (Pr. I. Damian — Alămor, prot. Sibiu), ca și libertatea de conștiință garantată de Constituția țării, cum a arătat C. pr. V. Dringă (Bixad-Olt, prot. Sf. Gheorghe) ș.a.

Completări, informații inedite, date asupra contribuției României, a Președintelui ei, la rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane etc. au adus desigur delegații chiriari, cit și P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul.

Din plenul ședințelor s-a adresat o telegramă omagială Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România.

Arhiepiscopia Clujului

În Arhiepiscopia Clujului, conferința dedicată aniversării a 40 de ani de la eliberarea Patriei a avut loc joi, 9 august 1984, în sala festivă a Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, cu participarea preoților din protopopiatele Cluj și Huedin, fiind prezidată de P.S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul.

La ora 9 s-a săvârșit slujba Te-Deum-ului, după care P.S. Iustinian a rostit o bogată meditație în care a vorbit despre originea apostolică a Bisericii noastre, direct următoare propagării Sf. Ap. Andrei, arătând totodată rolul preoției în toate momentele importante din istoria poporului român, inclusiv la actul istoric din 23 August 1944.

Cuvîntul de deschidere a conferinței a fost rostit de către Pr. Traian Man — protopopul Clujului care a arătat că actul de la 23 August 1944 este unic în istoria noastră pentru că prin el poporul și-a manifestat unitar și plener voința și dorința de eliberare și independență, deschizînd un drum nou, luminos, în istoria Patriei noastre, o adevărată epocă a luminii, dominată puternic de personalitatea Domnului Nicolae Ceaușescu — Președintele Republicii Socialiste România.

Tema conferinței a fost tratată de Pr. drd. Marcel Sabău de la parohia „Sf. Constantin și Elena” din Cluj-Napoca în care s-a arătat semnificația deosebită a actului istoric de la 23 August 1944 pentru poporul român, ca premisă a unei noi orînduirii a vieții în patria noastră, precum și totala adeziune a clerului și credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu ierarhii, față de acest eveniment deosebit.

După citirea referatului principal, au luat cuvîntul un număr de 14 preoți, arătînd că ziua de 23 August este cel mai important eveniment ce se înscrie pe răbojul istoriei poporului român pentru că a fost actul de voință al întregului popor, cu adînci rădăcini în conștiința revoluționară a neamului românesc „Vremurile de dominație sînt grele și poporul le-a simțit din plin, de aceea acum știe să prețuiască eliberarea”, spunea un vorbitor; „zilele prăznuirii istoriei poporului nostru, pentru cler și credincioși, sînt asemenea zilelor de praznic împărătești ale Bisericii noastre” observa un altul dintre preoți.

În încheierea lucrărilor a luat cuvîntul P.S. Iustinian arătînd situația preoției în cei 4 ani de ocupație horistă a Ardealului de Nord, după care a scos în evidență însemnătatea istoricului act de la 23 August pentru poporul

român și pentru clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române.

„Dacă nu s-ar fi săvârșit actul de la 23 August, eliberarea Ardealului de Nord nu ar fi fost posibilă, iar Biserica creștină ar fi fost desființată pentru că hitlerismul nu ar fi tolerat creștinismul” a spus P.S. Sa.

Din plenul conferinței s-a adresat o telegramă Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România

Episcopia Alba Iuliei

Împlinirea a 40 de ani de la Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă a constituit și pentru preoțimea din Episcopia Alba Iulia, în frunte cu ierarhul ei, prilej de exprimare a celor mai calde sentimente patriotice. Astfel, în ziua de 25 iulie 1984, la Tg. Mureș, în Catedrala cu hramul „Înălțarea Domnului” preoțimea protopopiatelor Reghin și Tg. Mureș, întrunită în Conferință prezidată de P.S. Episcop Emilian, a dezbătut cu viu interes tema „Aniversarea a 40 de ani de la eliberarea patriei (23 august 1944—23 august 1984). În deschiderea conferinței P.S. Episcop Emilian a spus celor prezenți: Noi, fiii Bisericii Ortodoxe Române am fost întotdeauna alături de popor. În unitate deplină cu poporul ne aflăm și azi cînd în țara noastră se construiește, prin efortul unit al tuturor, o societate nouă, mai bună și mai dreaptă. Aniversarea a 40 de ani de la eliberarea Patriei este prin urmare o sărbătoare și a Bisericii noastre, pentru că este sărbătoarea poporului, a României socialiste. De aceea o întîmpinăm cu entuziasm și firească mîndrie pentru toate realizările și minunatele împliniri, mai ales din acești ultimi 19 ani, numiți îndeobște „Epoca Ceaușescu”. Între realizările pe plan bisericesc de după 23 August 1944 P.S. Sa amintește reînființarea Episcopiei de Alba Iulia, după 275 de ani de la desființarea ei.

După cuvîntul Prea Sfinției Sale Pr. Ioan Tutecean de la parohia Cerghizel — prot. Tg. Mureș, a prezentat conferința cu titlul amintit mai sus.

În continuarea conferinței au luat cuvîntul un nr. de 14 preoți exprimînd în cuvinte simțite frumose realizări de după 23 August 1944, precum și angajamentele lor de slujire prin cuvînt și faptă a mărețelor idealuri de pace, dreptate, libertate și colaborare ale poporului român.

În ziua de 26 iulie și preoțimea protopopiatului Luduș s-a întrunit în conferință prezidată fiind de P.S. Episcop Emilian cu dezbaterile aceleiași teme, expusă de Pr. Ilie Tîncă de la parohia Tăușeni. Au luat apoi cuvîntul un număr de 5 preoți referindu-se la realizările mărețe ale acestor ani de libertate și exprimînd adeziunea lor față de tot ce întreprinde Conducerea Statului nostru pentru salvarea păcii mondiale și progresului continuu al patriei noastre.

În ziua de 27 iulie preoțimea protopopiatului Sighișoara a luat parte de asemenea la o conferință prezidată fiind de P.S. Episcop Emilian, la care tema anunțată a fost susținută de Preotul Badea Marin de la parohia Deleni.

Au luat apoi cuvîntul un număr de 6 preoți care au adus frumose completări, exprimîndu-și totodată adeziunea la tot ce se realizează nou și durabil în Patria noastră.

În ziua de 30 iulie Centrul Eparhial din Alba Iulia a găzduit conferința preoției județului Alba (cele trei protopopiate: Alba Iulia, Aiud și Cîmpeni), cu prezentarea temei de către Pr. Ioan Galaț de la parohia Cut, prot. Alba Iulia.

Au luat cuvîntul în continuare un număr de 10 preoți care au exprimat frumose împliniri din anii libertății noastre precum și adeziunea lor la mărețea operă ce se realizează în țara noastră sub înțeleapta conducere a Președintelui Nicolae Ceaușescu.

Preoțimea ortodoxă a județului Harghita, s-a întrunit la protopopiatul ortodox din Miercurea Ciuc,

cu participarea P.S. Episcop Emilian spre a cinsti aniversarea a 40 de ani de la eliberarea Patriei. Tema conferinței a fost tratată de P.C. Pr. Filip Gavril de la parohia Toplița II, după care un număr de 5 preoți au arătat în ce chip preoțimea protopopiatului Miercurea Ciuc a știut să răspundă chemărilor adresate de conducerea Bisericii noastre spre a-și aduce aportul la înflorirea pămîntului nostru străbun, contribuind la cultivarea celor mai bune raporturi cu cei de alte naționalități și alte confesiuni.

Din plenul celor cinci conferințe preoțești s-a transmis cite o telegramă Domnului Președinte al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu.

Eparhia Oradiei

Și preoțimea ortodoxă română din Eparhia Oradiei a întîmpinat marea sărbătoare națională a poporului român, Revoluția de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, cu mare însuflețire și cu deplină încredere în făurirea unui viitor tot mai luminos al Patriei.

Conferințele preoțești dedicate acestui eveniment crucial din istoria noastră națională au fost fixate la cele trei centre județene: Oradea (7 august), Zalău (9 august) și Satu Mare (10 august), sub președinția P.S. Episcop Vasile.

Lucrările au fost deschise de către chiriari, care într-o documentată și însuflețită cuvîntare a arătat însemnătatea marelui eveniment de la 23 August 1944, trecînd în revistă marile transformări în viața economică, socială și culturală a poporului român în cei 40 de ani de viață nouă în Patria noastră, în special de la 1965 încoaș, de cînd la cirna țării se află Președintele Nicolae Ceaușescu, ctitorul României socialiste.

Ziua de 23 August 1944, a spus vorbitorul, „este o zi de vîrf în istoria Patriei, este ziua în care s-au împlinit cele mai scumpe năzuințe ale poporului român de eliberare și independență. Rememorarea celor 40 de ani de la mărețul act de eliberare a Patriei ne oferă prilejul să constatăm cu legitimă mîndrie adevărul că în acești ani țara noastră s-a ridicat la înălțimea celei mai strălucite epoci, a parcurs anii cei mai rodnici din trecutul ei bimilenar, trecut zbuciumat, dar eroic”.

În continuare, ierarhul a adăugat că la acest popas aniversar „credincioșii și clerul Bisericii Ortodoxe se alătură cu entuziasm bucuriei întregului popor. Biserica Ortodoxă Română a împărtășit todeauna aspirațiile și împlinirile poporului român. Ea se identifică astăzi cu năzuințele lui de libertate, de dreptate, de unitate națională și contribuie la realizarea lor, aducîndu-și aportul la înaintarea poporului, la sporirea capacității lui creatoare în scopul propășirii Patriei și păcii în lume”.

În încheiere, vorbitorul a subliniat că „trăim vremuri mari și la vremuri mari avem conducători mari, în frunte cu Președintele țării, Domnul Nicolae Ceaușescu, arhitectul României contemporane, prin a cărui politică externă înțeleaptă România a dobîndit un loc de cîinstă în familia popoarelor lumii”.

Apoi s-a dat citire referatelor asupra temei: „Aniversarea a 40 de ani de la eliberarea Patriei (23 August 1944—23 August 1984)”, întocmite cu conștiințozitate și pricepere, la Oradea, de preotul Mircea Câmpănu de la parohia Roit, iar la Zalău de către preotul Mihai Cerghizan de la parohia Ortelec-Zalău.

În continuare, au urmat discuțiile pe marginea temei, la care s-au înscris 15 vorbitori la Oradea și 13 la Zalău. Aceștia au făcut completări judicioase și au subliniat și dezvoltat unele aspecte din referatele prezentate, iar alții au arătat realizări de seamă pe plan local pe linie de stat sau bisericească, în această perioadă. Ca și referenții, ei au omagiat cu multă însuflețire faptele eroice ale ostașilor români căzuți pentru eliberarea și reîntregirea Patriei. De asemenea cu aceeași caldă însuflețire și entuziasm au elogiat eforturile

TELEGRAMĂ

Excelenței Sale

Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România

Sărbătorirea zilei de 23 August, care marchează în acest an a 40-a aniversare a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă este întîmpinată de întregul popor cu deosebit entuziasm și realizări mărețe.

Pentru noi cei din Alba Iulia — orașul frămîntărilor și împlinirilor majore ale poporului nostru, duse pînă la constituirea statului unitar național român — onorați de vizita de lucru recent făcută de Excelența Voastră — apropiata aniversare capătă o nouă lumină în perspectiva viitorului. Astăzi, 30 iulie a.c., noi Ierarhul Eparhiei ortodoxe române de Alba Iulia împreună cu preoțimea ortodoxă a celor trei protopopiate Alba Iulia, Aiud și Cîmpeni, întruniți în conferință preoțească și avînd ca temă „Aniversarea a 40 de ani de la eliberarea Patriei”, am aruncat o privire peste trecutul istoric al Patriei noastre și în același timp peste prezentul ei omagînd în persoana Domniei Voastre marile înfăptuiri ce s-au obținut pe parcursul celor 40 de ani, dintre care 19 ani de împliniri sub directa Dumneavoastră conducere clarvăzătoare, de ctitor al României moderne.

La mărețele împliniri ale harnicului nostru popor, ale prosperului județ Alba, din munții Apuseni, de pe Colinele Blajului și mînoasa cîmpie a Mureșului, Vă rugăm Domnule Președinte să primiți expresia simțămîntelor noastre de prețuire pentru minunatele împliniri din istoria celor 40 de ani de la eliberare, precum și asigurarea că vom contribui cu toții, — ierarh, preoți și credincioși — la păstrarea și valorificarea comorilor ce atestă originea, continuitatea și creativitatea neamului nostru pe aceste plaiuri și totodată la promovarea idealurilor și vocației de pace a credincioșilor Eparhiei noastre.

Bucurîndu-ne de libertatea și egalitatea între naționalități și culte, precum și de largă înțelegere ce ni se acordă, ne străduim să cultivăm în inimile tuturor iubirea de neam și Patrie, unitatea în jurul conducătorului iubit, în persoana Excelenței Voastre, a slujirii Păcii în toată lumea.

Primiți, Vă rugăm Excelența Voastră întregul nostru devotament, dorindu-Vă mulți ani de viață pentru a călăuzi spre noi împliniri poporul și Patria română.

EMILIAN

Episcop al Alba Iuliei

TELEGRAMĂ

Excelenței Sale

Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România

Preoțimea ortodoxă română din Eparhia Oradiei, întrunită, sub conducerea ierarhului ei, în conferință festivă, Vă exprimă sentimentele ei de profundă prețuire și recunoștință, în aceste zile premergătoare măreței aniversări a 40 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din Patria noastră și Vă încredințează, mult stimat Domnule Președinte Nicolae Ceaușescu, că împreună cu toți credincioșii Bisericii noastre, apreciază actul de la 23 August 1944 ca pe cel mai măreț eveniment al istoriei noastre contemporane și piatră de hotăr în istoria noastră națională.

Ziua de 23 August 1944 a inaugurat epoca împlinirii nobilelor idealuri de libertate și dreptate socială pentru care au luptat, secole de-a rîndul, cele mai progresiste forțe sociale ale poporului român.

Mărețea epoei de la 23 August 1944, devenind un strălucit simbol al eroismului maselor populare conduse de cei mai vrednici fii ai acestui popor, a deschis mari perspective de dezvoltare economică, socială și culturală, perspective care s-au materializat mai ales cu începerea din anul 1965 de cînd cu înțelepciune și clarviziune conduceți destinele scumpei noastre Patrii. Toate înfăptuirile epocale obținute în această perioadă sînt indisolubil legate de opera teoretică și practică a Domniei Voastre, arhitectul României contemporane. În același timp, ele sînt tot atîtea dovezi ale capacității creatoare a poporului nostru devenit liber și stăpîn pe destinul său.

Dezvoltarea social-economică și culturală judicioasă și armonioasă a tuturor județelor Patriei a determinat și în aceste părți nord-vestice ale țării noastre profunde mutații în toate sferile de activitate, pentru care clerul și credincioșii ortodocși, locuitorii ai plaiurilor bihorene, sălăjene și sătmărene, Vă sînt profund recunoscători și se angajează ferm să nu precupețească nici un efort pentru transpunerea în viață a mărețelor planuri de viitor legate de progresul și prosperitatea scumpei noastre Patrii, de salvarea păcii pe continent și în lume.

În climatul deplină libertăți religioase consfințită de Constituția țării și garantată de către statul nostru, Biserica Ortodoxă Română s-a integrat, de la bun început, în noile realități sociale de după 23 August 1944, a sprijinit și sprijină cu devotament, de pe pozițiile și cu mijloacele ei specifice, strădaniile poporului pentru edificarea vieții celei noi în Patria noastră, pentru consolidarea unității moral-spirituale a poporului român.

Preoțimea ortodoxă română din Eparhia Oradiei, ierarhul și credincioșii ei, alături de întreaga Biserică Ortodoxă Română și de întregul popor român, împărtășind bucuria nemărginită a realizărilor minunate din cei 40 de ani de viață nouă, Vă asigură, mult stimat Domnule Președinte Nicolae Ceaușescu, că își va spori necontenit rîvna pentru continua propășire a Patriei, pentru apărarea independenței și suveranității ei, pentru pace, pentru creșterea prestigiului țării și al poporului nostru în lumea contemporană.

VASILE

Episcopul Oradiei

conducătorilor Patriei pentru refacerea economică, socială și culturală a țării după dezastrul rămas în urma celui de al doilea război mondial, menționîndu-se cele mai de seamă înfăptuiri în toate domeniile de activitate.

Îndeosebi, a fost pusă în lumină activitatea neobosită a Președintelui țării, Domnul Nicolae Ceaușescu, care prin politica sa externă, elaborată cu înțelepciune și clarviziune, a reușit să ridice prestigiul țării noastre la un astfel de nivel cum n-a fost niciodată în istoria noastră națională.

Din luările de cuvînt, spicuim următoarele: „Toate aceste realizări, în acești 40 de ani, în toate sectoarele de activitate, materială și spirituală, au creat o nouă Cîntare României, în care se afirmă puterea și geniul creator al poporului nostru de azi. Și din toate acestea apare, cu strălucire, ctitorul României de azi, Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, fiul cel mai iubit al poporului” (Prot. Ioan Negroșu — Oradea). „După 40 de ani, țara

(Continuare în pag. a 5-a)

„Telegraful Român” — martor al evenimentelor din August 1944

Din Pastorală Mitropolitului Nicolae Bălan adresată
românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana
și Maramureș în 30 august 1944

Iubiții mei fii sufletești,

De trei ani sîngerăm într-un război pe care neamul nostru nu l-a dorit și nu l-a avut la inimă. Flăcării noastre au murit cu sutele de mii și cu cît trecea timpul vedeam că sîntem trași într-o luptă din care nu aveam să nădăjduim nimic.

De la o vreme războiul acesta nenorocit venise pe pămîntul țării noastre. Ne vedeam amenințați să trecem cu toții prin grozăviile lui, ca toată țara să fie pustiită de el și ca întreg neamul să se prăbușească luptînd alături de aceia care nu ne-au făcut nici un bine, ci ne-au rupt o parte din Ardealul nostru scump. Ne vedeam mergînd la pieire sigură împreună cu ei.

Dar Dumnezeu părinților noștri nu ne-a lăsat nici acum... Datorită poporului nostru ascultător, astăzi ne aflăm alături de aliații noștri adevărați și împotriva dușmanilor... Nu vor mai trece multe zile și ne vom îmbrățișa iarăși cu frații care au suferit în robie... Ostașii noștri vor lupta

de aici înainte pentru interesele noastre. Însă lupta va fi mai scurtă, căci dușmanul e slăbit și înfricat. Credem că în puțină vreme războiul pentru noi va fi isprăvit și ne vom vedea Țara mai rotunjită...

Se cuvine să ne bucurăm, iubiții mei fii sufletești, și să dăm laudă lui Dumnezeu pentru această bună dezlegare a durerilor noastre. Iar ca mîine, rugăciunile de mulțumire se vor ridica în libertate din toate bisericile Ardealului robii.

Eu, iubiții mei fii sufletești, cunoscînd că inima voastră e totdeauna îndreptată spre Ardealul rupt de nedreptate de la Viena, am tălmăcit în tot timpul celor patru ani din urmă această simțire a voastră, cu toate opreliștile pe care le puneau cei ce au hotărît-o. Încă de la Consiliul de Coroană din august 1940, cînd s-a hotărît să primim așa numitul arbitraj de la Viena, ca adică nemții și italienii să spună ce să se întîmple cu Ardealul nostru, eu m-am împotrivit cu toată hotărîrea, spu-

nînd că un neam, o nație ca a noastră nu se poate tîrgui cu pămîntul Țării sale. Iar după ce s-a cunoscut nedreptatea de la Viena, am declarat că împreună cu poporul ce-l păstoresc nu recunosc acea hotărîre și vom lupta cu orice mijloace ca ea să fie înlăturată. Acest lucru l-am și făcut neînterupt, cu orice prilej.

Azi ținta luptei noastre este ajunsă. Ardealul va fi iarăși întreg al nostru. Nici o graniță nefirească nu va mai despărți frații întregi...

Nu am trecut peste toate greutățile, ci ne așteaptă încă multe și mari. Dar să nu ne înspăimîntăm, ci să prindem curaj și să fim gata la orice jertfe pentru țară și neam...

Scopul cel mare, pe care trebuie să-l avem în vedere cu toții este întregirea țării, scăparea din robie și scoaterea la libertate a neamului nostru. Să avem încredere în cauza dreaptă a neamului nostru, să arătăm în fața lumii întregi că sîntem popor vrednic de libertate și care se știe conduce pe sine cu înțelepciune.

(Extras din T. R.
nr. 36/3 sept. 1944).

Între individual și social

Ziua de 23 August a adus în viața statului nostru nu numai o întorsătură politică, ci și una de ordin social din cele mai bogate în urmări. Forțe și idei noi au izbucnit deodată la suprafața preocupărilor obștești, după ce a fost înlăturat aparatul de opresiune care le oprea manifestarea. Ele se revarsă ca niște ape năvalnice care își caută aluvii noi, pentru că cele vechi nu le mai pot încăpea, fiind înfundate de bolovani

păcatelor sau sfărîmate de uscăciunea îndelungată.

Toate aceste forțe au o direcție generală comună. Toate tind spre înlăturarea unei lumi mai drepte, a unei lumi în care toate ființele umane să se bucure într-un mod mai egal de ceea ce poate oferi, pe temeiul de muncă, viața aceasta. Toate cer drept egal de viață pe seama fiecărui om, spre deosebire de timpurile apuse în care putea, drepturile și bucuria de bu-

curile vieții nu erau cu dreptate repartizate, ci o infimă aristocrație ținea confiscată pentru sine cea mai mare parte din ele.

Biserica se poate bucura de acest nou salt creator al puterii dumnezeiești în istorie, de această nouă avîntare a forțelor umane spre idealul mult visat al înfrățirii depline dintre oameni, care e ultima țintă a istoriei, care formează culminația fericită a eshatologiei creștine.

(Extras din T. R.
nr. 55/23 sept. 1944 p. 1).

Românii din U. S. A. și actul de la 23 August 1944

New-York 22. În obișnuita sa emisiune de seară, postul de radio New-York a transmis — prin intermediul Societății britanice de radiodifuziune din Londra („British Broadcastings Corporation”) — apelul românilor din S. U. A.

către frații lor din Patria-Mamă.

Grupăți în „Alianța Românilor americani pentru democrație”, compatrioții noștri de peste ocean celebrează cu inimă înălțată reîntegrarea României în frontul aliaților ei firești. Ziua de 23 August

1944 marchează biruința democrației românești. Această democrație trebuie apărată și aprofundată prin înlăturarea tuturor elementelor vinovate de complicitate cu regimurile dictatoriale.

(Extras din „T. R.”
nr. 51/23 sept. 1944, p. 1).

În ritm accelerat

Știrile care sosesc de pe teatrele de luptă, arată lămurit că faza inițială a campaniei pentru dezrobirea Ardealului de Nord a fost depășită.

Operațiile de orînduire în dispozitive de luptă a trupelor române și sovietice fiind terminate, s-a trecut la războiul de mișcare.

Roadele lui sînt pe zi ce trece tot mai vizibile. Fortărețele, organizate de trupele germane maghiare în diferite puncte strategice ale Transilvaniei, cad una după alta.

Ieri, orașul Tîrgu-Mureș a fost dezrobît de bravii noștri vînători de munte.

În țara Crișurilor, Oradea Mare a fost luată cu asalt de trupele româno-ruse.

Trăim zile mari: Ardealul se reîntoarce „acasă”, iar sbirii lui de veacuri sînt strimtorați din toate părțile.

(Extras din „T. R.”
nr. 57/30 sept. 1944).

Patria la vîrsta de aur

(Continuare din pag. 1)

tră sărbătoare națională constituie, an de an, prilej solemn de evocare a eroismului înaintașilor, dar și moment privilegiat de încurajare a unor noi și tot mai bogate împliniri în toate sectoarele de activitate.

În patru decenii de libertate, România și-a dobîndit un loc de cinste în marea familie a popoarelor lumii. În această perioadă întregul nostru popor a purces pe calea marii sale afirmări, — în numele dreptului de a dispune singur de a se bucura de roadele muncii sale —, pe treptele și binefacerile traiului civilizat, în climatul fericit al păcii. Cîteva cifre sînt revelatoare. Venitul național este în prezent de 27 de ori mai mare decît în 1945. Numai în ultimele două decenii au fost realizate și puse în funcțiune aproape 8000 de capacități industriale și agrotehnice principale. În anul 1983, veniturile reale ale populației au fost de peste șase ori mai mari față de anul 1950. Iată numai cîteva din fațetele sub care se prezintă noul epocă noastă, dedicată slujirii omului și promovării omeniei!

Cursul ascendent al vieții noastre sociale și naționale s-a afirmat cu țarie mai ales în ultimii 19 ani, de cînd în fruntea desti-

nelor țării se află Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, om de stat din galeria marilor bărbați care ne-au ilustrat istoria, prestigioasă personalitate politică a vieții internaționale. Amintim exemplificativ, că 80 la sută din fondurile fixe din industrie au fost create în ultimii 19 ani, iar venitul național pe cap de locuitor a crescut în mod grăitor, semnificativ, în această perioadă.

Paralel cu dezvoltarea internă, România s-a afirmat la cote fără precedent în viața internațională. Angrenat integral în efortul pașnic de construcție socialistă, cunoscînd din proprie experiență atît binefacerile păcii, cît și vitregiile războiului, poporul român este vital interesat în consolidarea păcii și securității internaționale, în statornicirea unui climat internațional normal, de destindere, încredere, bună vecinătate și colaborare reciproc avantajoasă, în edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Sub înțeleapta îndrumare a Președintelui Nicolae Ceaușescu, țara noastră a devenit, pe principiul bazelor noi, un pionier al reconstrucției relațiilor internaționale, un promotor activ și consecvent, ascultat și respectat, a devenit un factor al echității și justiției in-

ternaționale, al înțelegerii și cooperării între statele și popoarele lumii, pentru apărarea și consolidarea păcii, pentru înflorirea civilizației umane. Atitudinea dinamică și constructivă a României față de problemele majore ale păcii și securității, ale colaborării între toate popoarele, se bucură de o caldă adeviere și de o înaltă apreciere din partea factorilor progresiști și a oamenilor de bine de pe întreg globul pămîntesc. Președintele țării noastre este apreciat pe bună dreptate ca unul dintre cei mai vajnici militanți ai luptei mondiale pentru pacea și libertatea popoarelor.

Alături de toți fiii poporului nostru, clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române întîmpină cu bucurie și cu mindrie patriotică cea de-a 40-a aniversare a revoluției de eliberare națională și socială de la 23 August 1944. Desfășurîndu-și activitatea în ambianța și condițiile de libertate generate de acest mare eveniment eliberator, Biserica noastră este una cu poporul pe care-l slujește, sprijinind consecvent eforturile de zidire a vieții celei noi în patria noastră.

Urmînd cu credincioșie învățătura Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, Domnul dragostei și al păcii, Biserica Ortodoxă Română susține eforturile poporului și ale statului nostru pentru pace și în-

PRAZNICUL BUCURIEI ROMÂNEȘTI

Cu sentimente de aleasă însuflețire patriotică, întregul popor român prăznuiește împlinirea a patru decenii de la unul din cele mai însemnate acte din istoria sa bimilenară: revoluția de eliberare națională și socială antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944. Este o dată deosebit de importantă, atît pentru actul în sine, săvîrșit atunci de cele mai înaintate forțe progresiste ale poporului, dar mai cu seamă prin faptul că ziua de 23 August 1944 este punctul de plecare al unor transformări revoluționare, care au dus la dobîndirea adevăratei independențe și suveranității a țării, la construirea celei mai drepte orînduri din cîte au existat pe pămîntul românesc, la afirmarea multilaterală și înflorirea tuturor forțelor de creație ale națiunii noastre.

Timp de 40 de ani — scurt, pentru o istorie bimilenară ca a noastră — minunatul popor român, cu o hărnicie pilduitoare, a adăugat la istoria lui pagini de mare cinste, realizări care au impresionat în chip deosebit pe toți cei care ne cercetează țara. Sub îndrumarea unor încercați cîrmuitori, ea a trecut de la vechea orînduire socială la România socialistă de azi, multilateral dezvoltată, la o orînduire nouă, în care poporul este liber și stăpîn pe soarta sa. Iar în ultimii 19 ani din viața ei — „epoca Ceaușescu”, cum sînt numiți îndeobște acești ani — Patria noastră se prezintă și mai mult ca o țară a demnității, a libertății, a democrației și a omeniei, ilustrînd — prin rezultatele muncii fiilor ei, ca și prin înțeleapta ei politică externă — forța ideilor noi înaintate, care o impun tot mai mult în conștiința omenirii contemporane.

În cei 40 de ani care au trecut de la Eliberare, România se înfățișează ca o țară a muncii înfrățite a tuturor fiilor ei, fără deosebire de naționalitate, grad de cultură sau convingeri religioase, ca o „țară a șantierelor”, cum a fost denumită pe drept cuvînt. Dintr-o „țară eminentemente agrară”, cum era considerată pînă în 1944, ea deține azi o agricultură modernizată, ceea ce a determinat o creștere deosebită a producției agricole. În același timp, s-a dezvoltat considerabil industria și s-au creat noi ramuri industriale de înaltă tehnicitate, capabile să valorifice bogatele resurse naturale ale țării. Înaugurarea recentă a „Canalului Dunăre—Marea Neagră” este o expresie grăitoare a gradului de dezvoltare atins de știința și industria românească, împreună cu munca plină de dăruire a celor ce au ostentat ani în șir pe acest vast șantier, dar și o cheazăie a dezvoltării ulterioare a agriculturii,

din străvechiul pămînt românesc dintre Dunăre și Mare. Știința, cultura, arta, învățămîntul, au cunoscut o dezvoltare fără precedent, fiecare cetățean al țării avînd acces la binefacerile și roadele acestora.

Dar actul istoric de la 23 August 1944 a dus și la o schimbare radicală în poziția țării noastre pe arena vieții internaționale, în cît ea se bucură astăzi de un binemeritat prestigiu în lumea întreagă. Acest prestigiu internațional și l-a cîștigat mai cu seamă în ultimii 19 ani, de cînd, prin glasul autorizat al Președintelui țării, Domnul Nicolae Ceaușescu, România se pronunță cu consecvență și hotărîre pentru pace, dezarmare, neamsec în treburile altor state, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța.

În noile condiții de viață create în Patria noastră după 23 August 1944, s-au obținut o seamă de realizări și în domeniul vieții bisericești ortodoxe. Așa sînt: noua legislație și organizare bisericească, reîntregirea Bisericii Ortodoxe românești din Transilvania, canonizarea sfinților români, reorganizarea învățămîntului teologic, dezvoltarea literaturii teologice — prin lucrări originale, traduceri din Sfinții Părinți, manuale pentru Institute și Seminarii — apariția unor noi publicații periodice, propășirea artei bisericești tradiționale și restaurarea vechilor monumente de artă, grija pentru patrimoniul cultural-artistic, dezvoltarea legăturilor tradiționale cu Biserica ortodoxă surori și cu celelalte Biserici creștine, înființarea de comunități ortodoxe românești peste hotare, promovarea ecumenismului local și participarea activă la mișcarea ecumenică, contribuția Bisericii la apărarea păcii și la activitatea Frontului Democrației și Unității Socialiste etc. Sînt numai cîteva din realizările pe plan bisericesc obținute în condițiile de deplină libertate religioasă garantată de Constituția Republicii Socialiste România pentru toți cetățenii Patriei noastre.

Pentru Biserica Ortodoxă Română, ca și pentru celelalte culte din Patria noastră, în cadrul binecunoscutului „ecumenism local românesc”, — slujirea vieții celei noi, a păcii, a năzuințelor și idealurilor țării noastre, a constituit întotdeauna o datorie patriotică și sfințită. Recentă „Adunare a cultelor din România pentru dezarmare și pace, care a avut loc la București în zilele de 21—23 iunie 1984, a constituit o nouă expresie a voinței unanime de pace a slujitorilor și credincioșilor tuturor cultelor din țara noastră, o nouă dovadă că ei vor sprijini și în viitor, cu aceeași însuflețire, politica internă și externă a României socialiste.

În aceste zile de august eliberator, alături de întregul nostru popor, Biserica Ortodoxă Română ia parte cu toată ființa ei la marea bucurie a împlinirii a patru decenii de viață nouă, aducîndu-și prinosul ei de recunoștință față de cei care au luptat pentru înlăturarea actului de la 23 August 1944, cît și față de ctitorul României celei noi, Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, sub conducerea căruia țara noastră urcă mereu pe noi trepte de lumină și progres multilateral.

Cu sentimente de adîncă mulțumire și prețuire pentru tot ceea ce s-a înfăptuit în scumpa noastră Patrie, în acești 40 de ani, slujitorii altarelor strămoșești și toți fiii Bisericii noastre își îndreaptă gîndurile către Bunul Dumnezeu, rugîndu-L să se reverse darurile Sale cele bogate asupra țării noastre și să dăruiască pace lumii. Cu încredere nețărîmărită în viitorul patriei, preoți și credincioși, vom participa și de-acum înainte, cu toată convingerea și însuflețirea patriotică, alături de toți fiii acestui binecuvîntat pămînt românesc, la munca entuziastă pentru înflorirea lui și la lupta hotărîtă pentru întronarea totală a păcii pe pămînt.

Pr. prof. M. Păcurariu

Actul de la 23 August 1944 în conștiința istorică a poporului român

În viața popoarelor apar evenimente deosebit de însemnate, momente cruciale, menite să așeze pietre de hotar în cursul zbuciumat al istoriei. Ele împlinesc vrei și aspirații seculare, după cum uneori restabilesc dreptatea vremelnic încălcată pe pământ. Aceste evenimente, acte energice ce ținesc dintru adânc, se înscriu în istorie ca fapte de maximă luciditate a conștiinței și devin, pentru generațiile contemporane și viitoare, simboluri ale demnității naționale. Unul din aceste evenimente, care și-a pus pecetea asupra întregii evoluții istorice din viața poporului nostru, constituind actul realizării umirii noastre naționale, făcând astfel statul unitar național român, este cel de la 1 dec. 1918, consfințit la Alba Iulia; iar altul, care a încununat toate eforturile pe care le-am depus în istorie în vederea împlinirii marilor noastre idealuri de libertate și independență, de dreptate și pace între popoare, dobândind prin măreția lui nimb de sărbătoare națională, este cel de la 23 august 1944. Între aceste două evenimente putem stabili o legătură directă și profund semnificativă, amândouă fiind hotărâtoare pentru toată istoria poporului român. Din rădăcinile unuia a odrăzlit puterea și avântul celuilalt. La 23 august 1944, cu ocazia insurjecției armate ce a avut loc în țara noastră, în vederea eliberării ei de aspirarea fascistă, au răzbătut la lumină, din străfundul istoriei, forțe nebănuite, intrari-pate și viguroase, care au intrat imediat în acțiune ca unele ce exprimau voința neclintită a unui popor călît în aspirări de veacuri, dar care a ajuns săpîn deplin pe destinul său. Unit și hotărît împotriva oricărei rezistențe, poporul întreg, înlăturînd nenumărate acte de opresiune și de nedreptate, de tiranie și de netoleranță, precum și toate urmările nefaste ale Dictatului de la Viena, s-a ridicat la luptă pentru o țară demnă și suverană, puternică și independentă, prosperă și fericită, perfect conștient de misiunea sa și gata de orice jertfă.

Se împlinesc 40 de ani de cînd am văzut cu ochii noștri căzînd lanțurile în care nazismul hitlerist a încătușat națiunea, cunoscînd pe viu însurecția ca atare. Tensiunea ce s-a creat pe întreg cuprinsul țării, mobilizînd puternic conștiința neamului, a fost maximă, de aceea și avîntul spre biruință nu a cunoscut nici o limită. Întrebarea e, de unde a izvorît acest elan și ce sens a avut izbucnirea lui? Mai întîi trebuie să ne dăm seama că angajarea la luptă ce urma să fie încununată de victorie a privit deopotrivă pe ostași și pe cei ce se aflau la vatră, pe muncitori și pe țărani, pe tineri și pe cei în vîrstă, pe bărbați și pe femei. Dar alături de aceia care au realizat în faptă însurecția au fost toți înaintașii lor, toți aceia care s-au străduit prin veacuri să treacă în conștiința poporului, elementele date de viață pentru înfăptuirea unității naționale. Să ne referim, bună-

oară, la o parte din aceștia, pe care îi consemnează, deopotrivă, istoria Patriei și istoria Bisericii noastre. Toți aceia care s-au trudit să facă cunoscute originile poporului român (Coresi, cronicarii), să-i dăltuiescă frumusețea limbii (traducătorii Sfințelor Scripturi și ai cărților de cult, scriitorii și poeții) să-i arate noblețea sufletului, descriîndu-i credința, tradițiile și creațiile artistice, toți au lucrat cu elemente ale idealurilor sale, aducîndu-și și în decursul vremii aportul lor la creșterea vieții conștiente a neamului și la realizarea unității lui statale. De la preotul de țară care nu a uitat niciodată să rostească rugăciunile rînduie-lilor noastre ortodoxe în graiul românesc și pînă la traducătorul de texte bisericești care a așternut în manuscrise acest grai, de la făuritorul versurilor de colindă, baladă sau bocet și pînă la ctitorul de limbă literară și cultură românească (un Dosoftei sau un Antim Ivireanul), de la „timplarul” bisericești de lemn și pînă la „meșterul” Mănăstirii Curtea de Argeș, toți au lucrat ca fii ai acestui popor și pentru popor, după cum fiecare ramură dintr-un pom rodește din seva trunchiului întreg și pentru pomul întreg. În actul de la 23 august 1944, important fapt de conștiință națională toți și-au spus cuvîntul, indicînd drumul pe care trebuia să pășească poporul român pe linia ascendentă a propriului său destin.

Descins din inima istoriei, sentimentul solidarității naționale s-a manifestat, la 23 august 1944, ca un fapt de conștiință cu o dimensiune eroică. E vorba despre un fel de comuniune ce s-a înfăptuit în decurs de milenii, între poporul român și spațiul în care a văzut lumina zilei și în care și-a întipărit prin veacuri atât suferințele, cât și izbînzile, constituind un însemnat mijloc de a suda, rînd pe rînd, generațiile între ele. Astfel, eroii acestui popor, Gelu și Bogdan, Basarab I și Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, Horia și Tudor Vladimirescu, Avram Iancu și Bălcescu, nu mai puțin sfinții mărturisitori pentru Ortodoxie din Transilvania și-au imprimat chipul în văi și în munți, în dumbrăvi și pe șesuri, în sate și cetăți, intrînd tainic în alcătuirea peisajului românesc, în configurația căruia cele trei mari provincii străbune sînt unite pentru totdeauna. De partea ostașilor români, în crîncenele lupte purtate pentru eliberarea Ardealului de Nord din tiranica stăpînire horthistă, în nenumărate locuri de pe meleagurile Muresului, Bihariei, Clujului sau Maramureșului, a fost pămîntul românesc însuși. Căci acest pămînt nu este numai leagănu în care ne-am născut și căminul în care au crescut ca popor pașnic, ci și mormîntul în care zac osemintele tuturor celor ce cu prețul vieții și-au apărât Patria. În măreția actului de la 23 august 1944 s-a descoperit întreg trecutul asimilat de vitejia și dăruirea fiilor acestei alee țări, hotărîți să ducă lupta pînă la capăt. Fu-

ziunea dintre acest trecut și prezent a deschis largi perspective pentru viitor, pentru reconstruirea Patriei și edificarea unei societăți noi, din care să dispară orice nedreptate.

În conștiința istorică a poporului român, actul de la 23 august 1944 s-a înscris și cu o altă notă semnificativă. Păstrător tăcut dar îndrîjit al civilizației romane, ca și a rădăcinilor sale dacice, poporul nostru a ținut să-și îndeplinească ca pe o datorie sfîntă vocația de a se dăruia pentru binele și propășirea altor neamuri, apărînd cu generozitate, în momente de răscruce, întreaga cultură europeană. Poporul român nu a cunoscut închistarea într-un egoism etnic, nu a știut ce înseamnă pofta sălbatică de cîmpire și de stăpînire a pămîntului străin, în schimb a înțeles ce înseamnă iubirea și dreptatea, sufletul lui lărgindu-se și modelîndu-se în lumina dragostei de alții, ca și în realizarea efectivă a idealului de pace și dreptate pe pămînt. Faptul că armata română s-a luptat cu bărbăție pentru eliberarea Budapestei, s-a expus unor mari primejdii în Munții Tatra și a plătit un însemnat tribut de viați omenești pentru înfăptuirea victoriei finale, zdrobind mașina de război hitleristă, este dovada jertfei pe care am înțeles să o aducem nu numai pentru izbăvirea noastră, ci în vederea dezrobirii și a altor popoare vecine. De altfel, întregul nostru trecut este constituit de un lanț neîntrerupt de dăruiri și de jertfe. Toate au izvorît dintr-o sinteză, vie de mii de ani, între sentimentul patriotic și dragostea pentru întreaga omenire, între setea după dreptate și setea după bunăînțelegere și pace. Actul de la 23 august 1944 a avut ca finalitate, în conștiința poporului român, înfăptuirea păcii. În acest sens, el își menține necontenit valoarea. Păstrînd unul și același elan, acest popor depune în zilele noastre un efort susținut și conștient de a zădărnici și de a birui războiul, care ar putea să însemne pentru omenire un holocaust nuclear. Apelurile sale neîntrerupte adresate forțelor progresiste de pretutindeni și în genere rațiunii umane însăși, prin conducătorul său înțelept, Domnul Nicolae Ceaușescu, pentru încetarea cursei înarmărilor, izvorăște din adîncul ființei sale naționale și exprimă vocația sa de solidaritate cu toți oamenii de bună credință din toată lumea.

Ancorat profund în conștiința istorică a poporului nostru, actul de la 23 august 1944 constituie un temelnic și constant suport pentru realizarea celor mai vii și mai de seamă năzuințe ale tuturor generațiilor. Purtînd stindardul luptei de apărare a ființei naționale, el este simbolul marilor noastre împliniri. Aniversîndu-l la 40 de ani de la înfăptuire, are darul să ne descopere de unde venim și să ne arate încotro să ne îndreptăm. În acest fel, sărbătoarea națională a poporului român este cel mai de preț mijloc de a se cunoaște pe el însuși.

Pr. prof. Ilie Moldovan

DIN BOGATUL BILANȚ...

(Continuare din pag. 1)

de carte într-un tiraj total de 74.445.000 de exemplare.

— În anii socialismului s-au construit 101 spitale noi în toate județele țării. Numărul dispensarelor și al policlinicilor a crescut de la 1276 în 1938 la peste 6200 în 1984. 176.500 cadre medicale veghează la sănătatea populației.

— A crescut, în acești ani, retribuția medie netă a personalului muncitor de peste 8 ori, iar veniturile obținute de populație din fondurile sociale de consum — de circa 17 ori. La 1 august a. c. s-a încheiat acțiunea de majorare reală a retribuției tuturor categoriilor de oameni ai muncii cu 5 la sută în comparație cu anul 1980.

— În toți acești ani, cînd pe plan mondial a crescut considerabil numărul șomerilor, în România s-a majorat anual numărul locurilor de muncă cu 50—60 de mii.

— Ca o realizare deosebită însemnată, care vorbește de la sine despre forța economiei românești, este terminarea în acest an a Canalului Dunăre—Marea Neagră.

— Problema națională și-a găsit, în România, o fericită rezolvare, după 23 august 1944. Despre drepturile egale pentru toți cetățenii țării indiferent de naționalitate sînt grăitoare următoarele date statistice:

Din cele 45 de teatre dramatice existente în țară, 9 prezintă spectacole în limbile naționalităților conlocuitoare (6 în limba maghiară, 2 în limba germană, 1 în idis). Din cele 5 teatre de operă, unul își desfășoară activitatea în limba maghiară. Din 24 teatre de păpuși, 4 prezintă spectacole în limbile naționalităților conlocuitoare.

Din cele 29.207 unități școlare existente în prezent în România, 3206 funcționează în limba de predare a naționalităților conlocuitoare. Studenții proveniți din rîndul naționalităților conlocuitoare se ridică la 11.568 din totalul de 159.234 de studenți din România. Din totalul de 241.511 cadre didactice cite funcționează în învățămîntul de toate gradele 22.862 provin din rîndul naționalităților conlocuitoare. În limbile naționalităților conlocuitoare apar 52 de publicații cu un tiraj total anual de 100.322.733 exemplare.

Din cei 369 deputați în Marea Adunare Națională, 37 sînt din rîndul naționalităților conlocuitoare: 29 maghiari, 6 germani și 2 de alte naționalități, corespunzător structurii naționale a populației. În consiliile populare județene, municipale, orașenești și comunale, dintre cei 62.170 deputați aleși la 21 noiembrie 1982, 4642 sînt de naționalitate maghiară, 868 de naționalitate germană și 586 de alte naționalități.

ANI RODNICI

(Continuare din pag. 1)

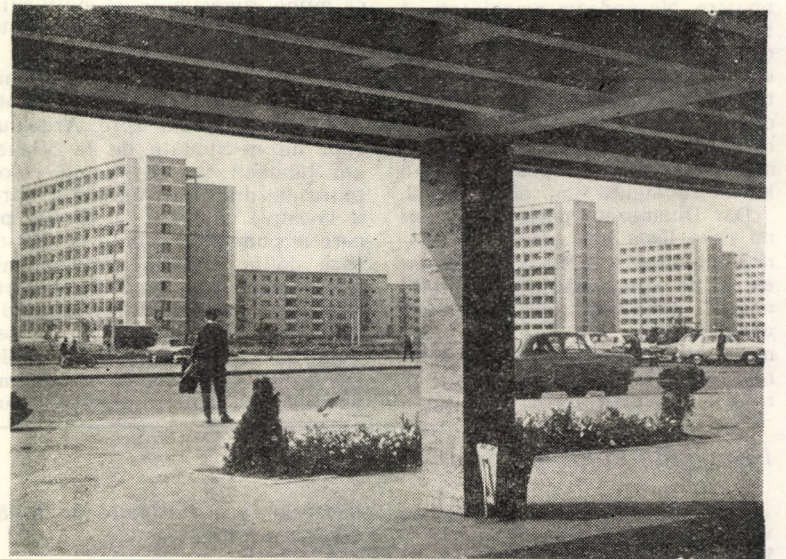
cea Iisus: „Dacă aceștia vor tăcea, pietrele vor grăi”.

Realitatea vieții noi din patria noastră, treptele propășirii ei în cele patru decenii de la eliberare sînt atât de puternice, atât de concludente, încît dacă cineva ar voi să o contrazică, să o denigreze i s-ar putea spune: pietrele grăiesc, faptele dau mărturie despre puterea creatoare a poporului, despre hărnicia și vrednicia lui, despre călăuzirea înțeleaptă și clarvăzătoare a conducătorilor lui.

Idealurile de veacuri ale înaintașilor — libertatea, independența,

ducție medie de 19,2 milioane tone în anii 1976—1977, și la o producție de 22,3 milioane tone în anul 1982. Astfel, față de numărul total de 404 tractoare cu cît lucra agricultura la noi în anul 1938, în anul 1983 ea a lucrat cu peste 168 000 tractoare.

Edificarea unor obiective industriale, economice și culturale cum se află azi la Porțile de Fier, la Bicaz, platformele industriale de la Hunedoara, Galați sau Craiova, Canalul Dunărea—Marea Neagră, edificii social culturale, școli, spitale, cămine culturale; punerea în funcțiune a sutelor sau chiar mii-

unitatea și suveranitatea — s-au întrupat în gîndurile și faptele întregului popor.

Virtuțile strămoșești: hărnicia, optimismul și încrederea în puterea lui creatoare, dragostea pentru adevăr, dreptate și progres, spiritul păcii și colaborării frățești cu toate popoarele au fost în tot acest timp faruri călăuzitoare care au imprimat epocii noastre dinamismul ei constructiv.

În patru decenii de libertate, geografia economică a patriei a cunoscut mutații hotărîtoare. Industria românească este astăzi de 100 de ori mai puternică decît era în anul 1938 — anul de vîrf al dezvoltării capitaliste. Ceea ce se înfăptuia atunci într-un an se realizează acum în mai puțin de o săptămînă.

Dezvoltarea economică a țării s-a făcut în mod armonios, în toate județele și zonele, luînd ființă fabrici, întreprinderi, uzine, combinate în care sînt angajați în muncă zeci și sute de mii de oameni, prin aceasta crescînd nivelul de trai al tuturor cetățenilor. Dezvoltarea armonioasă a producției și economiei, precum și a întregii vieți este urmărită și realizată prin cea diversificare a multiplelor activități productive în fiecare județ.

Dezvoltarea economică a țării a ținut seamă în acești ani de cerințele specifice fiecărei zone datorită unei juste repartizări a forțelor de muncă.

Dacă înainte de război industria era concentrată în cîteva orașe mari ale țării: București, Ploiești, Hunedoara, Timișoara, acum, în mod deosebit în ultimii 20 de ani, industria țării este repartizată în toate zonele țării, dispărînd decalajul dintre ele, fiind create condiții pentru dezvoltarea industriei în toate părțile țării. Toate zonele țării beneficiază de roadele unei dezvoltări armonioase a întregii producții industriale.

Dezvoltarea industriei a avut și are un rol prioritar în viața poporului, asigurînd bunăstarea întregii populații și contribuînd la dobîndirea independenței economice a țării, totuși n-au fost neglijate și celelalte ramuri ale activității oamenilor muncii.

Din punct de vedere edilitar se poate spune că în țara noastră s-a construit în acest timp cît în sute de ani înainte. Mai mult de 70% din populația țării trăiește în locuințe noi.

Trecerea la organizarea agriculturii, la modernizarea mijloacelor de lucru a deschis calea propășirii oamenilor din agricultură.

De la o producție totală în medie de 8 milioane tone cereale din anii 1937—1938 s-a ajuns la o pro-

ducție medie de 19,2 milioane tone în anii 1976—1977, și la o producție de 22,3 milioane tone în anul 1982. Astfel, față de numărul total de 404 tractoare cu cît lucra agricultura la noi în anul 1938, în anul 1983 ea a lucrat cu peste 168 000 tractoare.

Edificarea unor obiective industriale, economice și culturale cum se află azi la Porțile de Fier, la Bicaz, platformele industriale de la Hunedoara, Galați sau Craiova, Canalul Dunărea—Marea Neagră, edificii social culturale, școli, spitale, cămine culturale; punerea în funcțiune a sutelor sau chiar mii-

lor de mașini industriale, electronice, electrotehnice etc. au dat posibilitatea ca prin toate acestea să se afirme capacitatea creatoare a oamenilor de știință și țara să dobîndească independența economică.

În patru decenii de la eliberare România a dobîndit un loc de cinste în familia popoarelor lumii, prin inițiativele ei pentru formarea unui climat de dreptate în lume, prin condamnarea politicii de forță, prin militanșismul ei permanent de așezare a unei păci drepte în lume, pentru dezarmare și condamnare a războiului.

Datorită politicii interne și externe a statului nostru, sub înțeleapta conducere a Domnului Nicolae Ceaușescu, ctitorul României contemporane, țara noastră este în plin avînt al dezvoltării ei și se află în relații diplomatice cu 135 de state și în relații economice cu 150 de state.

La aniversarea celor patru decenii de la revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, a sărbătorii noastre naționale, credincioșii și clerul Bisericii Ortodoxe se alătură cu entuziasm bucuriei întregului popor. Biserica Ortodoxă Română a împărtășit totdeauna aspirațiile și împlinirile poporului român. Ea se identifică astăzi cu năzuințele lui de libertate, de dreptate, de unitate națională și contribuie la realizarea lor, aducîndu-și aportul la înaintarea poporului, la sporirea capacității lui creatoare în scopul propășirii patriei și păcii în lume.

Cu mijloacele proprii ale rostului ei în lume, preoțimea ortodoxă s-a aflat întotdeauna în rîndurile iubitorilor de pace, slujitorilor binelui obștesc și a colaborat cu toți factorii de răspundere la înflorirea patriei, la bunăstarea întregului popor. Cu cuvîntul, cu pilda și cu contribuția ei a avut o influență pozitivă, asemenea cu roua care înviează și face să înflorească florile.

„Urmînd pilda strămoșilor noștri, ne îndeamnă Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, care îngemăna credința cu dragostea de glia strămoșească, rugăciunea cu munca și drepturile firești cu datorile obștești ne vom strădui și noi, potrivit cu trebuințele vremurilor de acum, să ne facem părtași la opera de zidire a României celei noi, la zidirea României Socialiste, la zidirea României fericite”.

La sărbătoarea bucuriei împlinirii a patru decenii de libertate și independență, întregul popor cinstește după cuviință pe cei ce și-au dat viața pentru eliberarea țării și exprimă prețuirea nemărginită față de făuritorii unei atît de mărețe epoci în istoria poporului român.

LA MAREA ANIVERSARE

Cu buchetul unor realizări fără precedent, rod al eroicelor fapte de muncă în opera de construcție socialistă, cu conștiința deplină sale unități și cu nobila și nestăvilă aspirație de pace și înfrățire cu toți oamenii, poporul nostru întâmpină cea de-a patruzecea aniversare a mărețului eveniment istoric de la 23 August 1944 plin de mândrie patriotică, plin de bucurie și încredere.

Oricine cunoaște cât de cât istoria românească recunoaște că avem o mândrie cu care ne putem mândri. Istoria poporului român, pe tot parcursul ei, apare aureolată de lumina unor mărețe idealuri, urmărite cu hotărîre și curaj, cu încredere și consecvență. Ca o permanență apare în istoria noastră aspirația spre unitate, libertate, independență și pace. Urmasii al „celor mai drepi și mai vietzi dintre traci” — cum îi califica istoricul Herodot pe geto-daci — poporul român s-a distins întotdeauna prin dragostea de adevăr și dreptate, prin dirzenie și neînfricare în luptă, prin voința de a fi stăpîn pe destinele sale, de a-și făuri viitorul în deplină libertate.

Apărîndu-ne propria libertate, noi, românii, nu ne-am purtat față de nimeni cu samavolnicie; n-am luat și nici n-am donat bunuri străine. Ne-am apărat însă cu mestăvilită bătăie „sărăcia și nevoile și neamul”. Ne-am înfrățit pe veci cu pămîntul patriei, socotind o datorie sfîntă de a-l apăra și de a-l păstra întreg și neatrînat pentru urmași și pentru urmașii urmașilor. Am sfințit moștenirea străbună, stropind-o în belșug cu sudoare și singe și am fixat-o în veșnicie prin virfuri de clopotnițe. Putem spune cu drept cuvînt că istoria noastră este o mărturie vie a trăiniei unui neam ce-și întemeiază speranțele de mai bine nu pe silnicie și pe gînduri de cuceriri nedrepte, ci pe efortul propriu, călăuzit de idealul luminos al unei vieți în unitate și frățietate, libertate și independență.

Chîntesenia a acestor nobile aspirații, evenimentul de la 23 August 1944 se înscrie în glorioasa noastră istorie ca actul suprem de bătăie al întregului popor, unit în hotărîrea fermă de a-i zdrobi pe asupritori, de a pune temelia unei vieți noi, sub zorii luminoși ai independenței și libertății. Constituind punctul culminant al luptei poporului nostru împotriva fascismului hitlerist, ziua de 23 August 1944 s-a înscris cu singe de eroi în cartea de aur a istoriei noastre și a intrat în conștiința neamului ca cea mai însemnată sărbătoare națională.

Prin revoluția de la 23 August 1944, România s-a alăturat coaliției antihitleriste. Începînd cu acest moment, timp de aproape 9 luni, armata română, cu un efectiv de cca 540.000 de ostași, a dat grele jertfe de singe, aducînd o contribuție hotărîtoare la eliberarea teritoriului țării, precum și a Ungariei și Cehoslovaciei și a unei părți a Austriei, pînă la victoria finală.

Pe de altă parte, revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944 a marcat o cotitură hotărîtoare în viața noastră socială și națională, punînd bazele vieții celei noi a patriei, a vieții sub zorii libertății și dreptății, dezvoltării și prosperității. Astfel, actul de la 23 August 1944 în-

seamnă în istoria noastră nu numai scuturarea jugului fascist, ci și sfîrșitul unei epoci de exploatare, silnicie și nedreptate, instaurarea democrației populare, punctul de plecare și factorul determinant al dezvoltării fără precedent, pe toate planurile, a scumpei noastre patrii.

Au trecut patruzeci de ani de la marea eveniment! Dar cît de viu trăiește mereu în inimi acel 23 August. An de an, în întâmpinarea măreței aniversări, poporul nostru evocă plin de venerație eroismul celor ce au pus temei noi vieții patriei, dar și munca plină de abnegație a constructorilor României contemporane.

În cei patruzeci de ani s-a zămislit o întreagă epocă istorică. După revoluția eliberatoare, România a pășit ferm pe calea progresului, a dezvoltării pe toate planurile. Era de schimbat totul, era de construit totul, într-o țară peste care trecuse tăvălugul războiului, într-o țară în care discrepanțele sociale lăsaseră urme adînci, ce păreau de nevindecă. Cele patru decenii de istorie contemporană românească au ridicat țara la înălțimea celor mai strălucite epoci. De la actul istoric din august 1944 și pînă în prezent societatea românească a traversat o perioadă de intense prefaceri și împliniri, viața economică a țării a cunoscut ritmuri de creștere fără precedent, universul spiritual al poporului s-a îmbogățit continuu.

În patru decenii de libertate România și-a dobîndit un loc de cinste în marea familie a popoarelor. Inițiativele românești consacrate păcii și bunelei înțelegeri între oameni și popoare, abolirea politică de forță, instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale au dobîndit o largă audiență internațională, în special prin contribuția majoră a Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu, a cărui gîndire politică este apreciată unanim de marea familie a popoarelor lumii. Apărînd dreptul inalienabil la existență pentru toate popoarele, construind mijloacele unei existențe de muncă și de pace pentru propriul popor, România socialistă, președintele ei legitimează în universalitate însăși vocația constructivă, profund umanistă a istoriei românești.

Este un fapt bine cunoscut că Biserica Ortodoxă Română s-a născut și a crescut împreună cu poporul pe care-l slujește, împărțînd întotdeauna atît durerile cît și bucuriile sale. Ea a fost prezentă în luptele de veacuri ale poporului nostru pentru libertate socială și națională, aducîndu-și contribuția la toate realizările însemnate ale neamului.

În bogata perioadă istorică de după 23 August 1944 Biserica noastră n-a rămas străină noului care a penetrat toate compartimentele vieții sociale și naționale. Mai mult ca oricînd ea se simte una cu poporul, sprijinînd, cu mijloacele sale, realizarea aspirațiilor de dezvoltare, prosperitate, frățietate și pace ale fiilor ei.

Întîmpinînd cu bucurie strălucita sărbătoare națională și cinșînd după cuvîntul pe eroii Eliberării, Biserica Ortodoxă Română este alături de constructorii României celei noi, dorînd și lucrînd ca patria să adauge „la trecutul mare, mare viitor”.

Pr. prof. Vasile Mihoc

File de cronică: 23 AUGUST 1944

După cum se știe, în condițiile declanșării celui de al doilea război mondial, sub presiunea Germaniei fasciste, la 6 septembrie 1940, s-a instaurat dictatura militară-fascistă în România. Subordonarea politică și militară a țării față de Reichul nazist a creat condiții prielnice acaparării și jefuirii intense a economiei românești de către monopolurile germane, ale căror consecințe au fost resimțite atît de masele populare, cît și de unele grupări burgheze. Forțele sociale și politice ale poporului român au luat poziție contra dictaturii militarofasciste, aservirii țării față de Germania hitleristă și participării la războiul împotriva Uniunii Sovietice. În felul acesta a luat naștere mișcarea de rezistență antifascistă din România.

Pentru răsturnarea dictaturii militarofasciste și înlăturarea dominației Germaniei naziste, pentru restabilirea independenței, integrității și suveranității naționale, Partidul Comunist Român a elaborat o serie de documente, între care un loc de seamă îl ocupă Platforma-program din 6 septembrie 1941. În contextul său, Platforma-program stabilea obiectivele luptei antifasciste, și anume: răsturnarea dictaturii militarofasciste, încetarea războiului contra Uniunii Sovietice și participarea, alături de coaliția antihitleristă, la lupta împotriva Germaniei naziste; alungarea hitleristilor din țară; recucerirea independenței și libertății naționale; formarea unui guvern cu participarea reprezentanților tuturor forțelor patriotice; eliberarea părții de nord a Transilvaniei; arestarea și pedepsirea trădătorilor de țară.

Chezăsia înfăptuirii acestor obiective o constituia făurirea unității de acțiune a clasei muncitoare și a Frontului național antihitlerist al întregului popor, care să înmănușeze toate partidele, grupările și cercurile politice nehitleriste. Un prim pas pe calea realizării acestei deziderate, l-a constituit crearea, în vara anului 1943, a Frontului patriotic antihitlerist. Continuîndu-se eforturile pe plan organizatoric, în aprilie 1944 s-a încheiat Frontul Unic Muncitoresc, între Partidul Comunist Român și Partidul Social-Democrat, realizîndu-se astfel unitatea de acțiune a clasei muncitoare; la 26 mai 1944 se încheie înțelegerea între comuniști și gruparea liberală de sub conducerea lui Gheorghe Tătărescu; în iunie 1944, se realizează înțelegerea dintre comuniști și reprezentanții palatului regal; iar la 20 iunie, același an, a luat ființă Blocul Național-Democratic alcătuit din P.C.R., P.S.D., P.N.L. și P.N.Ț.

După constituirea Frontului național antihitlerist, o deosebită atenție s-a dat pregătirii politice și militare a acțiunii de răsturnare prin forță a regimului fascist.

Concomitent cu discutarea problemelor cu caracter politic, s-a dat o mare atenție pregătirii militare a acțiunii insurrecționale. Ca urmare, Comitetul militar creat în noaptea de 13/14 iunie 1944, a elaborat planul de operații. S-a hotărît ca insurecția să înceapă în București, alegerea, fiind făcută din considerente de ordin politic și strategic.

În vederea coordonării acțiunilor insurrecționale, au fost stabi-

lite contacte cu comandanții unor mari unități române de pe front, dîndu-li-se indicații ca la declanșarea insurecției să înceteze ostilitățile pe front și să înceapă retragerea spre Ploiești—București. În cadrul pregătirilor s-a fixat și modalitatea arestării căpeteniilor fasciste. Era vorba de arestarea lor la palatul regal, fie de către o formațiune de luptă patriotică, fie de o echipă de militari.

Totodată s-a intensificat acțiunea de creare și instruire a formațiunilor de luptă patriotice în București, Valea Prahovei, Brașov, Ploiești; s-a acționat pe linia formării unor detașamente de partizani în Maramureș, Banat, Țara Birsei, Vrancea, zona Suceava și în Delta; au luat ființă depozite de armament și muniție pentru formațiunile de luptă patriotice în mai multe localități din țară; s-a desfășurat o intensă muncă de pregătire morală a maselor și a militarilor în legătură cu participarea lor la evenimentele insurrecționale. În contextul pregătirilor, o măsură importantă a fost aceea privind organizarea evadării din lagărul de la Tirgu Jiu a unor din cadrele de bază ale partidului comunist.

În ce privește alegerea momentului pentru declanșarea insurecției, s-au avut în vedere factorii de ordin intern, și anume: starea de spirit a maselor și a armatei, care era profund antifascistă și antihitleristă, posibilitatea atragerii comandanților de mari unități de partea insurecției, raportul de forțe dintre trupele române și cele germane, stadiul pregătirii politice și militare, criza politică și militară adîncă a regimului fascist, izolarea guvernului antoneșcian și deruta din aparatul de stat fascist. Din punct de vedere extern, planul prevedea ca insurecția să înceapă concomitent cu ofensiva pregătită de armata sovietică la arpa de sud a frontului sovieto-german, aflat parțial pe teritoriul nord-estic al României, sau în timpul desfășurării acestei acțiuni, pentru ca hitleristii să nu aibă posibilitatea de a retrage trupe de pe front și a le folosi împotriva forțelor insurrecționale.

Folosind condițiile interne și externe favorabile, forțele patriotice, în cursul zilei de 23 august 1944, au trecut la declanșarea și înfăptuirea insurecției. Pe timpul unei audiențe la palatul regal, Ion și Mihael Antonescu au fost arestați. Ulterior au fost chemați la palat, sub pretextul convocării unui consiliu de coroană, și arestați, succesiv, ministrul de război, ministrul siguranței statului, prefectul poliției capitalei.

După înlăturarea guvernului dictaturii militarofasciste, s-a constituit noul guvern, avîndu-l ca președinte pe generalul Constantin Sănătescu. În seara zilei de 23 august, începînd cu ora 22, s-a difuzat la radio proclamația regelui, care aducea la cunoștința țării și a lumii întregi: doborîrea dictaturii militarofasciste, ieșirea României din războiul antisovietic și hotărîrea poporului român de a lupta pentru a-și apăra independența și a elibera partea de nord a Transilvaniei de sub ocupația hitleristohorthystă.

Imediat după arestarea principalilor membri ai guvernului antoneșcian a început punerea în aplicare a planului acțiunii mi-

litare. La ora 18, Comandamentul militar al Capitalei a alarmat unitățile și a dat ordin de deschiere a ostilităților împotriva hitleristilor. În cursul serii și nopții, armata a trecut la ocuparea sediilor principalelor instituții de stat, a marilor centrale telefonice și a posturilor de radio și T.F.F., pentru a le proteja de atacurile fasciste. Au fost barate soselele, blocate prin foc sediile comandamentelor germane, cărora li s-au intrerupt legăturile telefonice. În aceeași noapte forțele patriotice au preluat paza întreprinderilor din zona petroliferă a Văii Prahovei.

Tot în ziua de 23 august, ora 23, s-a dat o directă operativă ce stabilea misiunile armatei în noua situație. Potrivit acestei directive, o parte a trupelor din interior trebuiau să zdrobească unitățile hitleriste de pe teritoriul țării, iar o altă parte să asigure acoperirea frontierelor împotriva eventualelor încercări dușmane de a ataca de pe teritoriul Ungariei, Iugoslaviei și Bulgariei. Forțele române aflate pe frontul din Moldova și Basarabia urmau să înceteze imediat lupta împotriva armatei sovietice, să se retragă în Muntenia pentru regrupare, în vederea începerii operațiilor pentru eliberarea părții de nord a Transilvaniei.

La 24 august, ora 4,30 dimineața, unitățile militare române, avînd sprijinul formațiilor de luptă patriotice și al populației, au dezlănțuit atacul general împotriva obiectivelor hitleriste din Capitală. Ca urmare a luptelor purtate, la 26 august, Capitala era eliberată, iar pînă în 28, fusese lichidată și gruparea germană de la nord de București. Cu aceeași vigoare s-au desfășurat acțiunile insurrecționale în Ploiești și Valea Prahovei, unde înamicul dispunea de 25.000 de oameni. Prin lupte deosebit de crîncene, forțele germane au fost nimicite pînă la 30 august. Acțiuni militare importante au avut loc în alte localități și zone din Muntenia, Dobrogea, Oltenia, Banat, Brașov, Sibiu și sudul Transilvaniei.

Pînă la 31 august, forțele insurrecționale române, cu un efectiv de 465.659 militari, au eliberat prin lupte partea centrală, de sud-est și de sud-vest a țării.

Insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă, care a dus la răsturnarea dictaturii militarofasciste, ieșirea din războiul hitlerist și alăturarea României la Națiunile Unite, a avut urmări importante pentru desfășurarea ulterioară a războiului sub raport militar-strategic, economic, politic și moral, apropiînd momentul înfrîngerii Germaniei naziste.

Acțiunile forțelor insurrecționale române au spulberat intențiile dușmanului de a-și reface apărarea pe arcul carpatic al României, zona fortificată Focșani—Nămoloasa—Galați și Dunărea maritimă; au deschis drum armatelor sovietice spre Bulgaria, Iugoslavia și Ungaria; au dus la prăbușirea sistemului de apărare german din Balcani; au lipsit mașina de război hitleristă de sursele de aprovizionare cu alimente și combustibil din România; au dat un puternic impuls luptei popoarelor cîtropite pentru eliberarea de sub jugul fascist.

După victoria insurecției, armata română a luptat, cot la cot, cu armata sovietică, aducîndu-și prețioasa-i contribuție la eliberarea părții de nord-vest a României, a Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei pînă la victoria finală asupra fascismului german.

Insurecția din august 1944 a deschis poporului român calea unor adînci transformări revoluționare, a realizării aspirațiilor sale seculare de libertate și dreptate socială. În anii care au urmat, masele largi populare, deținînd în minile lor întreaga putere în stat, au trecut la edificarea societății socialiste, iar în prezent își consacra eforturile ridicării patriei pe noi culmi de progres și civilizație, de bunăstare și fericire.

Pr. Ioan Ardelean

CONFERINȚELE PREOTEȘTI DIN CADRUL EPARHIILOR ...

(Continuare din pag. a 2-a)

noastră are o altă înfățișare: totul e ca un vast șantier, unde se construiesc uzine, locuințe, așezăminte de cultură și sănătate. Nici o localitate, parohie, biserică sau casă parohială n-a mai păstrat înfățișarea de acum 40 de ani" (Prot. Nicolae Blaga — Oradea). „Țara noastră n-a cunoscut niciodată atît de multe și importante realizări ca în anii de după eliberare. Acum poporul român, liber și stăpîn pe destinul său, și-a mobilizat toate energiile sale creatoare pentru a se avînta pe

drumul celei mai înfloritoare propășiri economice, culturale, politice și sociale" (Prot. Virgil Mazilescu — Beiuș). „De mărețele realizări înfăptuite în anii socialismului s-a bucurat și Biserica noastră. Condițiile noi create de statul nostru i-au dat posibilitatea să desfășoare pe plan intern un apostolat social și un ecumenism practic local fără precedent, ca și pe plan extern, în cadrul diferitelor organizații internaționale creștine, cum n-a făcut-o niciodată în decursul istoriei sale" (Prot. Aurel Pop — Marghita). „Unul din cele mai de sea-

mă momente din cei 40 de ani de viață nouă în Patria noastră este alegerea Domnului Nicolae Ceaușescu în 1974 ca întîiul președinte al Republicii Socialiste România, care și-a dăruit și și dăruiește în continuare, cu devotament, întreaga viață slujirii Patriei și poporului din mijlocul căruia s-a ridicat. Pentru anii de lumină ce i-a adus de cînd este la cirna țării, această perioadă s-a numit pe bună dreptate „Epoaca Ceaușescu" (Prot. Marcel Andreescu — Zalău). „Bucuria și sentimentele patriotice de care sîntem animați, la această glo-

rioașă aniversare, ne fac să ne angajăm ca să dăm noi valențe noului pe care o desfășurăm în mijlocul păstoriilor noștri, sprijinînd toate acțiunile poporului nostru pentru propășirea lui pe noi trepte de lumină și progres" (Prot. Victor Tăut — Șimleu). În încheierea lucrărilor, P.S. Episcop Vasile și-a manifestat mulțumirea și aprecierea că cele ce a auzit corespund unei stări sufletești care ne entuziasmează pe toți și că sîntem conștienți de măreția epocii de lumină în care trăim. În încheierea lucrărilor, s-a dat citire telegramei omagiale adresată Președintelui țării, Domnului Nicolae Ceaușescu.

Constantin Vodă Brîncoveanu, martir al neamului și al Bisericii străbune

Descendent din neamul Basarabilor și înrudit îndeaproape cu marea familie a Cantacuzinilor, Constantin Vodă Basarab Brîncoveanu — cum se intitula el — s-a născut la 1654. Este așezat domn al Țării Românești la tinăra vîrstă de 34 de ani — fiind figura cea mai proeminentă a acelei vremi — chemat la această demnitate chiar fără voia lui. „Au nu sint eu domn în casa mea” — spunea celor ce-l solicitau. Urcat în scaun după Șerban Cantacuzino la 1688, a fost unul dintre cei mai de seamă conducători ai Țării Românești. După un sfert de veac de glorioasă activitate în vîrstă de 60 de ani, la 1714, este martirizat după ce a fost mazilit ca urmare a intrigilor boierilor Cantacuzini și decapitat împreună cu cei 4 feciori ai săi: Constantin, Ștefan, Radu și Matei, împlinindu-se în anul acesta 330 de ani de la nașterea sa și 270 de ani de la moartea sa martirică.

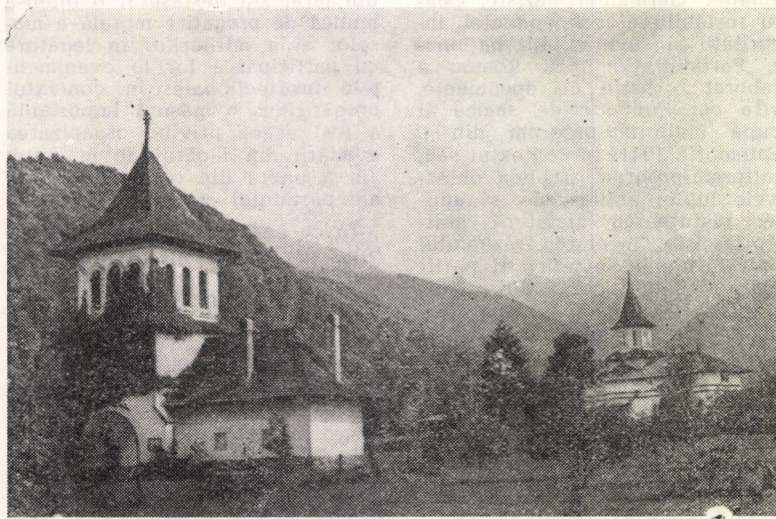
Virtuțile sale, operele lui sociale, spitalele care-i poartă numele, cele peste 40 de ctitorii ale sale din Țara Românească, Transilvania, în Sfîntul Munte Athos, în Sinai și în alte părți, milosteniile, daniile sale nenumărate în calitate de susținător și ocrotitor al ortodoxiei din întreg Răsăritul Europei și Orientul apropiat, rugăciunile ce se fac zilnic pentru el în mănăstirile ctitorite de acest voievod, între care și mănăstirea noastră de la Simbăta de Sus și tot binele cel l-a făcut pentru supușii săi în cei aproape 26 de ani de înțelept și vrednic conducător al Țării Românești, moartea sa martirică, schingiuirea suportată cu bărbăție și tot ceea ce a trebuit să suporte în „groapa singelui” din Ediculé, pînă ce a primit botezul singelui, mărturisind cu tărie de suflet credința strămoșească a Ortodoxiei și dragostea de neamul din care făcea parte îl așază pe marele domnitor Constantin Brîncoveanu nu numai în galeria marilor noștri voievozi, dătători de legi și datini, ci și într-o cinstire specială pe care i-o datorăm. A pierit de satirul sultanului și ginerelui său visticernicul Ianichie Văcărescu, cel care a slujit cu devotament și credință pe voievod pînă în sfîrșit. Se știe că prin purtarea de grijă a doamnei Maria Brîncoveanu, încă din anul 1720 osemintele lui Brîncoveanu se află așezate în ctitoricească cinstire în biserica Sf. Gheorghe Nou din București.

Dragostea și atașamentul profund de țară și Legea noastră străbună, cît și dragostea de frumos a acestui voievod împodobit cu învățătură, despre care istoria spune că a fost „culmea cea mai înaltă a culturii românești din acea epocă”, fac din Constantin Brîncoveanu un chip luminos al vremii sale. În timpul domniei sale Ț. Românească cunoaște o înflorire cum de mult nu mai fusese. Locuitorii țării puteau să-și cuieagă în voie rodul muncii lor, neguțătorii de tot felul prosperau, aducînd visteriei țării bănetul necesar plății haraciului către Poartă. Țăranii care ajunseseră la o oarecare bună stare au prins a ieși din bordei și a-și tocni gospodăriile cu case bune și arătoase. Politica sa de pace și de echilibru între cele trei mari imperii vecine, turcesc, rusesc și austriac a fost dusă cu atîta abilitate încît și-a cîștigat admirația întregului Apus. Papa Clement al X-lea îi trimite lui Brîncoveanu scrisori de laudă și de prețuire, la fel dozele Veneției Ascanio Giustiani și alți mari conducători.

Avînd firman de domnie pe viață își putea permite să ducă o politică internă și externă după interesele poporului său. Pe plan intern de pildă, datorită bunei stări în care se afla țara, a purces în a dura monumente mărețe care-i poartă numele, iar meșterii argintari din Sibiu și Brașov cu întreaga breslă a lui George May, Johann Henning și Georg Heltner cu greu reușeau să împlinescă comenziile lui Brîncoveanu în a făuri ferecături de Evanghelii și numeroase obiecte de cult din aur și argint. Unele din aceste obiecte pot fi văzute în muzeul Marei Lavre din Athos, iar pentru sar-

bătoarea aniversării unui sfert de veac de domnie comandase la Veneția coroane mărețe și mii de medalii de aur cu chipul mării sale, pentru demnitarii săi.

Puținele conflicte armate ce a avut în timpul domniei sale l-au arătat ca un mare strateg. Victoria de la Zărnești de la 1690 împotriva armatei germane condusă de Donat Heissler și Conte Teleky ca și victoria reputată pe Valea Oltului împotriva lui Tököly Emeric de la 1691, i-au întărit lui Brîncoveanu poziția sa de principe al imperiului și cele două domenii ale sale, cel de la Simbăta și Sighișoara îi dădeau dreptul de mare feudal, ceea ce a făcut pe magnații unguri sătui de luptele interne pentru domnie să pună

ochii pe Brîncoveanu solicitîndu-l să le fie domn al Transilvaniei. Visul său de a deveni ca și înaintașul său Mihai domn al celor 3 provincii a fost spulberat de decapitarea sa. Cu puțin timp înainte de tragicul eveniment, sultanul aprobase căsătoria fiului său Radu cu nepoata lui Dimitrie Cantemir pe care îl și vedea domn al Moldovei și întărirea prieteniei cu Țarul Rusiei Petru cel Mare.

Conflictul dintre Brîncoveanu și Mitropolitul Antim Ivireanu, s-a ivit cu prilejul războiului rusoturc din 1711 la Stănilești pe Prut, la care Brîncoveanu n-a intervenit direct, ci a stat în așteptare cu oastea sa la Urlați pe Buzău ca în caz de primejdie să se poată retrage în Transilvania. Antim Ivireanu n-a înțeles politica sa și a reușit să convingă pe

spătarul Toma cu oastea sa să atace pe turcii alături de ruși, împotriva voinței domnitorului. Sultantul aflînd de fapta mitropolitului a silit pe Brîncoveanu să-l înlăture.

După dezastrul de la Stănilești din 1711, Brîncoveanu este chemat la poartă să dea socoteală fiind socotit neloial față de sultan. De data aceasta se întoarce victorios în țară cu un nou firman de domnie pe viață. Pentru a se apăra de neprietenii săi din țară care nu încetau a-i aduce felurite învinuiri, Brîncoveanu ținea cu mare chel-tuală oamenii săi la Bizanț care aveau misiunea de a tempera pe sultan și de a-l informa pe domnitor de orice primejdie de mazi-lire. Cel mai de nădejde apărător

al său era Patriarhul Ecumenic Hrisant Nottara, Vizirul Gin Ali, medicul Anton Corais și Antioh Cantemir. O vreme l-a apărât cuscul său Alexandru Mavrocordat care-și căsătorise pe fiul său Ioan cu Ilinca, fiica cea mai mare a lui Brîncoveanu, dar după moartea lui Ioan i-a devenit dușman. De altfel un alt fiu al său Nicolae Mavrocordat va deveni cel dintîi domn fanariot după căderea lui Ștefan Cantacuzino în 1716.

Motivele maziilirii și decapitării Brîncovenilor n-au fost numai invidia și pîra Cantacuzinilor care l-ar fi vrut pe Brîncoveanu să domnească sub tutela lor, ci mai ales setea de aur nepotolită a sul-

(Continuare în pag. a 7-a)

Arhimandrit Veniamin Tohăneanu

„Întru adormire lumea nu o ai părăsit de Dumnezeu Născătoare”

În calendarul Bisericii noastre ortodoxe, sărbătorile cele mai însemnate sînt închinare Sfintei Treimi: Tatălui, Fiului și Sfîntului Duh. Alături de acestea avem sărbătorile dedicate sfinților. Între Sfinți, cinstire deosebită se acordă Maicii Domnului.

Sărbătorirea Maicii Domnului e bucuria întregii Sfinte Treimi: a Tatălui, Care trimite pe Fiul în lume, a Fiului, Care s-a născut din Prea Sfînta Fecioară și a Duhului Sfînt, Care a umbrît-o la zămislirea Celui ce avea să mîntuiască lumea.

Sfîntei Fecioare Maria, Biserica i-a închinat următoarele zile de pomenire și cinstire: nașterea la 8 septembrie, intrarea în Biserică la 21 noiembrie, soborul Maicii Domnului la 26 decembrie, Buna Vestire la 25 martie și Adormirea Maicii Domnului, la 15 august.

Temeiurile preamării Sfintei Născătoare de Dumnezeu le aflăm în adînc de veacuri de viață creștină, crescute din purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru mîntuirea neamului omenesc. La „plinirea vremii”, Stăpînul vieții și al veșniciei, a trimis solul Său ceres să vestească Fecioarei din Nazaret că ea a fost aleasă să fie chivot sînt în care se va pogori în lume, de la Duhul Sfînt, cea de a doua persoană a Sfintei Treimi, Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos.

Cine ar putea reda în cuvinte fiorii acestei taîne? Fecioara Maria, învrednicită de Dumnezeu să fie Maica Preacurată a Mîntuitorului

lunii, în anii copilăriei sale petrecuți în Templu, în rugăciune, lîngă Sfînta Sfîntelor, a cunoscut Scripturile sfînte care au prezis întruparea lui Mesia. Coboritoare din neamul lui David, ea se dedicase din pruncie lui Dumnezeu, iar viața ei era o neîncetată rugă către Cel Atotputernic. Viața ei fără prihană se scurgea în sunete de harfă și șoapte de psalmi. Și totuși, rămîne fără glas cînd solul ingeresc o anunță: „... ai aflat har înaintea lui Dumnezeu”. Smerenia o înalță pînă la pragurile resemnării, atunci cînd înțelege taîna ce se lucrează prin ea și răspunde cu angajarea deplină a întregii sale ființe: „Fie mie după cuvîntul tău!” (Lc. 1, 38).

Acest cuvînt în care se concentrează smerenia și ascultarea Fecioarei, deopotrivă, indică sensul existenței și suferinței întregii sale vieți, de la Nașterea în sărăcia peșterii din Betleem, la agonia crucii, la bucuria luminoasă a Învierii, și pînă la înălțarea de pe Eleon, mîngîiată de dogoarea Cincizecimii... O Sfîntă și statornică ascultare a Fiului iubit, o trăire a durerii prezisă de dreptul Simion: „Și prin sufletul tău va trece sabie...” (Luca 2, 35), dar și bucuria fără margini de a fi Maica unui dumnezeiesc Fi, pe care o vor „ferici toate neamurile” (Lc. 1, 48).

Apoi, după Cincizecime, Sfînta Maică, a cărei feciorie Fiul Său a păstrat-o neștirbită, nesticată prin

Piine pentru suflet

Schimbarea la Față a Mîntuitorului

Un copil era crescut într-o familie de creștini. Mama lui îi vorbea adeseori despre Dumnezeu. Făcea asupra lui semnul sfintei cruci înainte de culcare și îi spunea: „Dumnezeu îți poartă de grijă”. Îi arăta icoanele și îi spunea: Acolo e Doamne, Doamne. La un moment-dat, cînd crescuseră mai mare, copilul spusese mamei sale: „Mamă, eu vreau să văd pe Dumnezeu”.

Desigur această întrebare și dorința a copilului este legitimă, este reală. Fiecare vrea să audă sau să cuprindă cu simțurile lucrurile sau ființele despre care i se vorbește. Cel dintîi orizont al vieții este acela al realității cu care luăm legătură prin simțuri.

Astfel dorește și sufletul nostru să vadă pe Dumnezeu, să simtă prezența lui Dumnezeu aproape de el. De aceea am venit pe lume ca să-l cunoaștem pe Dumnezeu. „Neliniștit este sufletul meu, Doamne, pînă nu se regăsește în Tine”, spunea Fericitul Augustin.

O dată a venit Apostolul Filip la Iisus și l-a zis: „Doamne, arată-ne pe Tatăl și ne este de ajuns. Iisus i-a zis: De atîta vreme sînt cu voi și nu M-ai cunoscut Filipe? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl” (Ioan 14, 9—10).

Cine nu știe, de pildă, că apostolul Toma n-a voit să creadă că Iisus a înviat, pînă cînd nu L-a văzut, pînă cînd nu a pus degetul în semnul cuielor și mina sa în coasta Lui. Atunci a spus: „Domnul meu și Dumnezeul meu”, ceea ce este mai mult decît a spune: cred.

Ce ne spune Sfînta Scriptură în legătură cu cunoașterea și vederea lui Dumnezeu? Îl putem cunoaște? Îl putem vedea? Căci acest lucru îl doresc nu numai copiii ci și cei mari.

Este drept că în Sfînta Scriptură se spune în mod hotărît că nu este cu putință a vedea pe Dumnezeu și a fi viu. „Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul Născut, care este în sînul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan I, 18).

Pe de altă parte, aflăm în Sfînta Scriptură a Vechiului și Noului Testament o mulțime de mărturii că Dumnezeu s-a arătat în repetate rînduri oamenilor, le-a arătat voia și puterea Sa. Cu multă iubire s-a arătat lui Moise, în rug pe Horeb sau pe Sinai. Odată i-a spus: „Eu sînt cel ce sînt”,

iar altă dată i-a dat Tablele Legii. Cine nu știe de arătarea Lui către Ilie, căruia i-a primit rugăciunea și i-a purtat de grijă în peșteră.

Ca un lanț neîntreput între cer și pămînt, între Dumnezeu și oameni sînt arătările, descoperirile prin care Dumnezeu le-a făcut cunoscute oamenilor, voia, puterea și dragostea prin care nu i-a lăsat să apuce calea rătăcirii și prin care le-a arătat purtarea de grijă.

Dumnezeu a pregătit neamul omenesc pentru întîlnirea cu El, prin trimiterarea Fiului Său, a Domnului nostru Iisus Hristos în lume, care s-a făcut om asemenea nouă, în afară de păcat.

Și totuși Dumnezeu n-a putut fi văzut și nu poate fi văzut de oameni în toată mărirea și strălucirea Lui dumnezeiască. Oamenii nu pot vedea nici cunoaște ființa lui Dumnezeu, strălucirea lui inefabilă, neajunsă și necuprinsă de firea omenească. Oamenii nu pot pătrunde în adîncul ființei lui Dumnezeu. Dumnezeu este dincolo și mai presus de lumea văzută, deși semnele prezenței și lucrării Lui în lume se pot vedea.

Din dragoste față de oameni s-a făcut asemenea lor. A luat firea omenească și s-a făcut „rob asemenea lor” pînă la moarte. Chiar dacă a săvîrșit fapte minunate care depășeau puterea oamenilor, totuși cu greu cei ce L-au văzut pe Iisus au putut înțelege sau privi dumnezeirea Lui. Sînt însă în viața Mîntuitorului două momente în care El s-a arătat ca Dumnezeu. Întîi la botezul său în rîul Iordan și în al doilea la Schimbarea la față pe Muntele Taborului.

La botezul din Iordan s-a arătat, s-a descoperit adevărul că El este Fiul lui Dumnezeu, a doua persoană a Sfintei Treimi. Sfîntul Ioan Botezătorul a mărturisit, zicînd: „Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii.” Tot atunci s-a auzit glasul Tatălui ceresc: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care bine am voit” (Matei III, 17).

La Schimbarea la Față trei dintre apostoli: Petru, Iacov și Ioan L-au văzut în strălucirea dumnezeiască pe muntele Taborului în prezența a doi martori, Moise și Ilie, care au văzut această mîrire în Vechiul Testament și s-au ară-

(Continuare în pag. a 7-a)

din Efes, precum la Ierusalim, Fecioara va povesti cu dușoșie viața Fiului ei iubit. Apoi, împovărată de ani, va pleca spre Ierusalim, să mai revadă odată locurile dragi, unde a răsunat cuvîntul Lui, unde a suferit alături de El, sărutînd ranele înșingurate ale picioarelor Lui, pe Cruce...

Simțindu-și sfîrșitul apropiat, căci și făptura ei curată trebuia să treacă prin moarte, Prea Sfînta Fecioară a voit să treacă în veșnicie, la Fiul ei, înconjurată de ucenicii și prietenii Lui. Și Fiul ei iubit i-a împlinit acest gînd. De la marginile pămîntului, Apostolii au venit lîngă căpătîiul Sfintei Fecioare. Și ea a adormit lîn, căci fără dureri i-a fost nașterea și fără dureri, adormirea. Sfinții Apostoli au depus sfîntul ei trup în mormînt, în grădina Ghetsimani.

Dar și acum, după o pioasă tradiție Sfîntul Apostol Toma a fost instrumentul proniei divine. Căci dacă lui îi datorăm o însemnată mărturie despre Învierea Domnului, tot lui îi datorăm și descoperirea mutării Sfintei Fecioare cu trupul la cer; Se spune că el nu a fost de față la adormirea sa, ci, venind după trei zile, a rugat pe ceilalți ucenici să deschidă mormîntul, ca să vadă, pentru cea din urmă oară pe Maica Sfîntă. Sfinții Apostoli i-au împlinit rugămintea și, ducîndu-se cu toții, au aflat mormîntul gol. Doar veșmintele Prea Curatei erau în mormînt și o mireasmă cerească se

(Continuare în pag. a 7-a)

tat acum să confirme că este aceeași strălucire a lui Dumnezeu, „lumină din lumină” cum spunem în Simbolul Credinței.

Sfânta Scriptură spune că „a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina”. Iar apostolii s-au simțit așa de fericiți, încât Apostolul Petru a zis: „Doamne, bine este nouă să fim aici; dacă voiești, voi face aici trei colibe: Tie una și lui Moise una și lui Ilie una” (Matei 17, 1—9; Marcu 9, 2—9; Luca 9, 28—36).

Dacă citim cu luare aminte textele scripturistice în care se vorbește despre Schimbarea la față a Domnului și dacă privim icoana care înfățișează această minune putem desprinde câteva învățăminte folositoare de suflet.

Mai întâi vedem că muntele Taborului, de pe care se vede aproape întreagă Galileea, și pe care se aflau cei trei apostoli, contemplând dumnezeirea lui Hristos, este luminat nu de o lumină naturală, venită de la soare sau de la alt centru de lumină pămîntescă ci de o lumină care vine de la Hristos. Razele de lumină pleacă de la Hristos, luminează pe Moise și pe Ilie iar apostolii o contemplă. Este lumina dumnezeirii care pleacă de la Hristos. El a spus despre Sine: „Eu sînt lumina lumii, cel ce vine după Mine nu va umbla întru întuneric.” Este însăși lumina energiei celei necreate a lui Dumnezeu care luminează pe tot omul ce vine în lume.

Sfântul Ioan Evanghelistul, fiind de față pe Tabor, ne spune: „Noi am văzut mărirea Lui, mărirea ca a Unuia Născut din Tatăl, plin de dar și de adevăr” (Ioan I, 14).

Iisus este cel ce dă lumina, lumină fără umbră. El însuși este „lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”.

Prezența lui Moise și Ilie la această arătare a dumnezeirii lui Iisus vine să întărească legătura dintre mărturia Vechiului și a Noului Testament despre Dumnezeu. Moise reprezintă Legea care a călăuzit spre Hristos și Ilie reprezintă pe proorocii care au vestit venirea lui Hristos: „Cercetați Scripturile vedeți că în ele aveți viață veșnică. Și acestea sînt care mărturisesc despre Mine ... Dacă ați fi crezut lui Moise, ați fi crezut Mie, căci despre Mine a scris acela” (Ioan 5, 39, 47).

Ca și la Botez și la Schimbarea la față a Domnului s-a arătat lumii Sfânta Treime. Din norul luminos s-a auzit vocea Tatălui, zicînd: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, pe acesta să-L ascultați.”

Această voce a auzit-o și Ioan Botezătorul cînd a botezat pe Iisus. Norul luminos simbolizează pe Duhul Sfînt care ocrotește pe apostoli căci, fără ajutorul Duhului Sfînt, omul nu poate contempla mărirea lui Dumnezeu, nu poate urca pe treptele desăvîșirii morale. Minunea Schimbării la față ne descoperă Sfînta Treime. Prin Iisus Hristos putem ajunge la cunoașterea lui Dumnezeu, precum însuși a spus: „Nimeni n-a văzut pe Dumnezeu; Fiul cel Unic care este în sinul Tatălui, acela L-a făcut cunoscut” (Ioan 1, 18).

Lui îi adresează credincioșii una din cele mai frumoase și mai vechi rugăciuni, la slujba Vecerniei: „Lumină lină a sfintei slave, a Tatălui ceresc celui fără de moarte; a Sfîntului, fericitului, Iisus Hristoase, venind la apusul soarelui, văzînd lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh, Dumnezeu. Vrednic ești în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viață, pentru aceasta lumea Te mărește.”

Această cîntare cheamă pe credincioși să preamărească Sfînta Treime, prin Iisus Hristos care a venit în lume ca un soare fără de apus și în „lumina Lui vom vedea lumina” dumnezeirii și a vieții veșnice (Ps. 35, 9).

Ce vom răspunde dar: Poate fi Dumnezeu cunoscut? Putem să ne simțim aproape de El? Este binefăcătoare apropierea noastră de Dumnezeu? Răspunsul nu l-a dat Sfînta Scriptură. Cu mintea și cu puterile omenești singure, Dumnezeu nu poate fi cunoscut. Calea naturală ne arată doar lucrările lui Dumnezeu în lume. Sînt ca niște raze, pornind de la soare sau intrînd într-un adînc necuprins și incomensurabil.

Dar Dumnezeu a înzestrat pe om cu o altă putere prin care se poate apropia și a primi strălucirea dumnezeirii: aceasta este credința. Minunea Schimbării la față a Domnului ne arată această mărirea: Cei trei apostoli s-au simțit fericiți, au voit să rămînă în această fericire a vederii slavei lui Dumnezeu de care s-au învrednicit „atît pe cît se putea”.

Credincioșii preamăresc neîncetat strălucirea dumnezeirii de pe Tabor și mărturisesc bucuria lumii ei, în troparul praznicului: „Schimbă-te-ai la față în munte, Hristoase Dumnezeu, arătînd ucencilor Tăi mărirea Ta, pe cît li se putea; strălucesc și nouă păcătoșilor lumina Ta cea pururea fiitoare, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Dătătorule de lumină, mărire Ție.”

Părintele VASILE

ridica din locul unde fusese pus sfîntul ei trup. Și din aceasta au cunoscut ei că Cel ce și-a luat trup omesc din trupul Fecioarei Maria n-a putut să lase acel lăcaș prădă putrejunii, cum spune Fericitul Augustin, căci „dacă Dumnezeu a voit să păstreze nu numai trupurile ci și hainele celor trei tineri din cuptorul de foc cum s-ar putea crede că a avut mai puțină grijă de trupul Maicii Sale? ... Daniel a fost cruțat de dinții leilor, iar Maica lui Dumnezeu să fie lăsată dinților morții? ... Numai gîndul aceasta mă face să mă îngrozesc zice același Sfînt Părinte.

Adevărea mutării Sfintei Fecioare cu trupul la cer ne-o face și Sf. Ioan Damaschin: „... o veche, prea adevărată tradiție”, spune el, că Apostolii, după trei zile deschizînd mormîntul, au constat că e gol „și izbiți de minune, numai aceasta au putut să cugete: că Cel ce a binevoit să se intruzeze și să se înomenească din ea după ipostas ... însuși a binevoit ca și după plecarea de aici să cinstească trupul prea curat și nespurcat cu incoruptibilitatea și să-l mute înainte de învierea cea de obște și universală”.

Prin nașterea dumnezeiescului ei Fiu, Prea Sfînta Fecioară Maria căreia imnografia Bisericii i-au dat numele de: „Rai cuvîntător” „Pom al vieții”, „Cinstit lăcaș al Stăpînului”, „Chivot al sfînteniei”, „Clește purtător de văpaie”, „Lăudă a proorocilor” „Biserică nestrucată și Ușă a lui Dumnezeu”, „Nădejde și scăpare a celor înviforați”, etc. a fost ridicată dea-

supra tuturor fapturilor iar preamărirea ei alături de Mîntuitorul, pe lîngă care mijlocește pentru noi, este cheia de boltă a cultului creștin dedicat Maicii Sfinte.

Acolo, sus, lîngă Sfînta Sfîntelor în care a intrat Fiul ei cu trupul, Sfînta Maică se roagă pentru noi.

Fecioara din Nazaret, Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu, „Împărăteasa, Mireasa Ta, Dumnezeule, stă la dreapta Ta, împodobită cu aur de Ofir (Ps. 45, 9), rugîndu-se pentru noi, pentru mîntuirea noastră. Ea, „cea binecuvîntată între femei”, e zidul și limanul vieții noastre și cea mai curată cînstire ce i-o putem aduce, este aceea de a face voia Fiului ei sfînt.

Către tine, Prea Sfîntă Maică a Vieții cădem, la mîritul praznic al Adormirii tale și cu umilință strigăm: „Ceea ce ești scăparea și puterea noastră, de Dumnezeu Născătoare, ajutătoarea cea tare a lumii, acoperă-ne cu rugăciunile tale pe noi, robii tăi, de toată nevoia, una binecuvîntată!”.

Marea cînstire pe care lumea creștină o acordă sărbătoririi Adormirii Maicii Domnului și mai cu seamă Biserica noastră din Transilvania, care a consacrat această zi ca hram pentru unele biserici între care amintim mănăstirile: Bódrog, Rîmeț, Simbăta, Nicula, Rohia și a făcut ca această zi să capete dimensiuni de sărbătoare din mijlocul verii, dintre cele mai îndrăgite și populare.

EMILIAN

Episcop al Alba Iuliei

IN AL 132-LEA AN DE APARIȚIE

La Centrul mitropolitan din Sibiu a apărut, cu binecuvîntarea I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, în al 132-lea an de neîntreruptă apariție, Îndrumătorul bisericesc pe anul 1984.

După îndătinatul calendar și date legate de organizarea Bisericii Ortodoxe Române, a Centrului eparhial și Institutului Teologic Universitar Sibiu, lucrarea pe care o semnalăm cuprinde în continuare un amplu material semnat de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, intitulat: „Momentul B.E.M. în Mișcarea Ecumenică”, în care se ocupă de trei din Tainele Bisericii: Botez, Euharistie și Preoție în discuțiile ecumenice actuale, după care urmează un articol semnat de P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul: „Biserica, mijloc de întărire a dragostei și unității omenești”.

Îndrumătorul bisericesc sibian și-a păstrat și în acest an cunoscutele sale rubrici: *Patria, vatra noastră străbună*, cu materiale legate de jubileul: 40 de ani de la eliberarea Patriei, de Unirea noastră cea mare din 1918 ș.a.; *Pentru pacea a toată lumea*, cu articole consacrate celei mai arzătoare probleme a zilelor noastre: lupta împotriva unui război atomic catastrofal; *Aniversări-Comemorări*, unde se aduc în atenție cititorilor importante evenimente jubiliare legate de istoria noastră națională și bisericească; *experiențe pastorale*, cu potrivite informații pentru lucrarea duhovnicească din parohii.

Cel mai bogat capitol îl constituie de bună seamă cel intitulat: *Din învățăturile Bisericii noastre*, unde, în 15 articole, sînt explicate pe înțeles parabilele Mîntuitorului Iisus Hristos.

Îndrumătorul bisericesc pe anul 1984 este presărat, ca și în alți ani, cu versuri patriotice și religioase, precum și cu alte cuvinte înălțătoare și ziditoare de suflet.

Constantin Vodă Brîncoveanu...

(Continuare din pag. a 6-a)

tanului Mahmet care-l socotea pe voievod un Altînbei — prințul de aur de la Kara Iflak. Deasemenea refuzul lui Brîncoveanu la cererea lui Mahmet ca domnitorii creștini să-l recunoască urmaș nemijlocit al împăraților romani de la Constantinopol.

Era în săptămîna mare, voievodul cu familia se pregătea să participe la slujba deniilor, cînd este anunțat că a sosit în București aga Mustafa, care mințea spunînd că se află în drum spre Suceava. Găzduit peste noapte de Cantacuzini, a doua zi venind la palat, aruncă pe umărul voievodului o năframă neagră declarînd cu glas tare: Ghiaur! Mazil!

Turcii aduși de Mustafa, înconjoară palatul, întreaga familie a domnitorului e sechestrată într-o cameră, apoi în căruțe sînt transportați la Istanbul cu toate umilințele și suferințele ce au urmat. Întreaga avere și bunurile de tot felul sînt jefuite fiind socotite proprietatea sultanului. În locul lui este ales în grabă domnitor Ștefan Cantacuzino figură ștearsă, care după doi ani va avea aceeași soartă ca și Brîncovenii.

Zadarnice au fost toate intervențiile diplomaților acreditați la Bizanț, cu care Brîncoveanu a avut relații strînse, sultanul nu s-a lăsat înduplecat fiind mereu alimentat de învinuirile ce-i aduceau neprietemii săi din țară și la 15 august 1714, Brîncoveanu cu cei 4 feciori ai săi și cu ginerele său Ianichie Văcărescu sînt decapitați, încheindu-se astfel un capitol de glorie al Țării Românești.

Nu întîmplător, la mai toate cîntările brîncovenesti, hramul este „Adormirea Maicii Domnului”, prăznuindu-se totodată și adormirea în Domnul a martirului Brîncoveanu Constantin, boier vechi și domn creștin, cum îl cîntă poporul, lăsînd posterității un testament al mărturisirii creștine și un model de viață pentru toți urmașii săi.

ȘTIRI ECUMENICE

Noul Comitet Central al C. E. B.

● Între 8—20 iulie 1984 au avut loc, la Geneva, lucrările Consiliului Mondial al Bisericilor. Cu acest prilej a fost ales un nou secretar general al Consiliului, în locul Dr. Philip Potter, demisionat. Noul ales este pastorul metodist Emilio Castro, 57 de ani, profesor la Facultatea protestantă de teologie din Montpellier, originar din Uruguay și își va lua în primire noul post la 1 ianuarie 1985. Emilio Castro este foarte cunoscut în cercurile ecumenice, deoarece timp de 10 ani, între 1973—1983, a condus subunitatea „Misiune și Evanghelizează” din cadrul Unității I. În acea calitate a avut drept principal colaborator pe Pr. Dr. I. Bria, de la Institutul Teologic din București.

● La recomandarea Comitetului Executiv I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului a fost ales Președinte al Unității I a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, cea mai importantă din cele 3 unități ale acestui for bisericesc internațional. Unitatea se numește „Credință și Mărturie” și e alcătuită din 4 subunități, toate conduse de cite un director: 1. Comisia „Credință și Constituție”, 2. Comisia „Biserică și Societate”, 3. Comisia „Misiune și Evanghelizează” și 4. Comisia „Dialogurilor cu celelalte religii și cu ideologiile. I.P.S. Sa a fost deasemenea reales membru în Comitetul financiar al Consiliului.

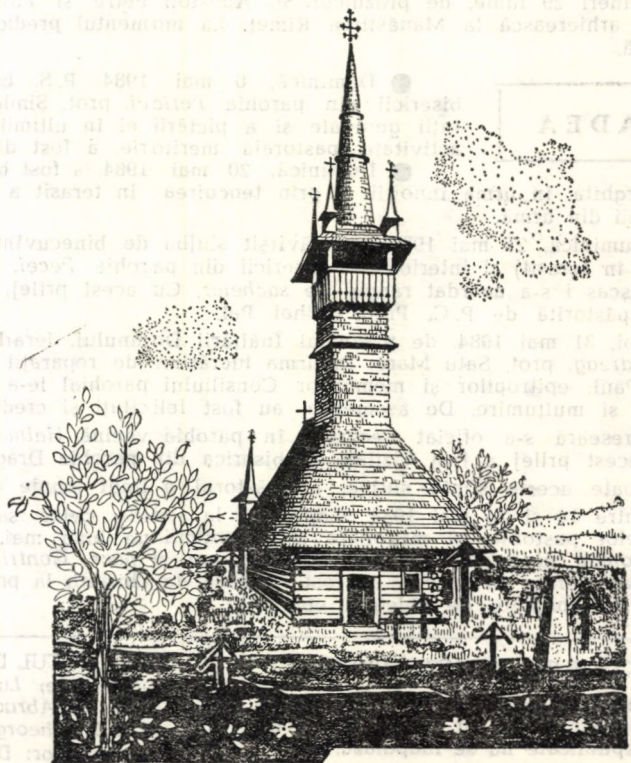
● Dr. Philip Potter, secretar general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor pînă la 1 ianuarie 1985, a primit un doctorat *honoris causa* de la facultatea de teologie, a Universității din Upsala, Suedia, „pentru rolul său de purtător de cuvînt al Bisericilor din țările lumii a treia în sinul mișcării ecumenice”.

● În *Nuovo Dizionario di Liturgia*, ed. Paoline, Roma, 1983, Părintele Arhim. prof. Dr. Daniel Gelsi, semnează articolul ORIENTALI, LITURGIE, 24 pag. pe două coloane despre Liturgia ortodoxă, acoperind toate rîturile orientale.

● În Ghana există de circa cincizeci de ani o Biserică ortodoxă, acum condusă de Mitropolitul Irineu de Accra, Arhiepiscop al Africii de Vest. Ea numără cîteva mii de credincioși, 5 preoți și 2 diaconi, toți africani, depinzînd canonic de Patriarhia de Alexandria. Este o Biserică foarte săracă, mulți credincioși suferind literalmente de foame (S.O.P. nr. 90/1984).

● Prof. Dr. Daniel Gelsi, semnează în DIZIONARIO PATRISTICO E DI ANTICHTA CRISTIANA, Roma, 1983, art. „Liturgia bizantină”. Șase coloane bine scrise.

ANTONIE P.

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII

SIBIU

● Sîmbătă, 28 iulie 1984, Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului a primit, la reședința mitropolitană din Sibiu, vizita unui grup de tineri din S.U.A., Canada, Franța, R.F. Germania, Italia și alte țări, care, în cadrul Asociației România, au urmat cursurile de civilizație și cultură românească organizate în țara noastră. Desfășurată într-o atmosferă cordială, în cadrul întrevederii Î.P.S. Mitropolit Antonie a făcut o scurtă prezentare a vieții de astăzi a Bisericii Ortodoxe Române, accentuând activitatea ei în cadrul organismelor internaționale din care face parte.

● Pe lângă biserica brîncovenească și cealaltă mare și frumos întreținută biserică, în parohia Ocna Sibiului mai există o a treia biserică, cu hramul „Schimbarea la față a Domnului”, veche și ea de aproape 200 de ani, căreia i s-au făcut reparații capitale. În urma acestor lucrări, din încredințarea Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, biserica a fost sfințită de P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul, Duminică, 5 august 1984. Răspunsurile au fost date de corul bisericii și obștea credincioșilor. La priceasnă a predicat P.C. prof. onor. N. Neaga, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii C. Pr. A. Voicu — parohul local distins și hirotesit iconom — a făcut o dare de seamă. Cuvînt de învățătură a rostit apoi P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul.

● În ziua de 10 iunie 1984, P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul, din încredințarea Î.P.S. Mitropolit Antonie, a săvîrșit Sf. Liturghie în parohia Sebeșul de Jos, prot. Sibiu, cu hirotonia în diacon a licențiatului în Teologie Ilie Opreșiu, ținînd cu acest prilej și un cuvînt de învățătură în legătură cu sărbătoarea Pogorîrii Sf. Duh.

● La data de 8 iulie a.c., Prea Sfințitul Episcop-vicar Lucian Făgărășanul a oficiat slujba de sfințire a bisericii cu hramul Sf. Gheorghe din parohia Ticoșul Nou, prot. Rupea, jud. Brașov și Sf. Liturghie. Cu acest prilej P.S. Sa a ținut un cuvînt de învățătură. Tot în aceeași zi Prea Sfinția Sa a vizitat parohia Crîhalma, prot. Rupea, jud. Brașov unde de curînd s-au terminat lucrările de pictură bisericească în tehnica frescă.

CLUJ

● Duminică, 3 iunie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian a săvîrșit resfințirea bisericii din parohia Zagra, prot. Năsăud, care a fost renovată prin jertfelnicia credincioșilor și purtarea de grijă a vrednicului preot paroh Ioan Dîmbu, care a fost distins și hirotesit „iconom” cu dreptul de a purta briu roșu. Cu acest prilej a fost sfințită și noua casă parohială, construită în anul 1983.

La sfîrșitul Sf. Liturghii arhieresti, P.S. Sa a rostit un înălțător cuvînt de învățătură.

● Duminică, 17 iunie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul, a săvîrșit resfințirea bisericii din parohia Berința, prot. Lăpuș, jud. Maramureș, care a fost renovată în interior și exterior prin jertfelnicia bunilor credincioși și purtarea de grijă a preotului paroh Ștefan Pop.

La sfîrșitul Sf. Liturghii arhieresti, P.S. Sa a rostit un bogat cuvînt de învățătură.

● Duminică, 3 iulie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul a săvîrșit sfințirea bisericii din parohia Săcălășeni, prot. Baia Mare, jud. Maramureș, îmbrăcată într-o frumoasă pictură executată de pictorul Emanuil Bandu din Galați și înzestrată cu toate cele de trebuință pentru buna desfășurare a cultului, prin jertfelnicia credincioșilor, cu ajutoare din partea Sf. Patriarhiei și a Arhiepiscopiei Clujului și cu purtarea de grijă a vrednicului preot paroh Ștefan Han, care a fost distins și hirotesit „iconom” cu dreptul de a purta briu roșu.

La slujbă a participat și pastorul reformat Carol Varga din localitatea vecină Coldău.

La sfîrșitul Sf. Liturghii arhieresti, P.S. Sa a rostit un cuvînt de învățătură.

● Duminică, 15 iulie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul a săvîrșit sfințirea bisericii din parohia Corni, prot. Baia Mare, județul Maramureș, îmbrăcată într-o frumoasă pictură, executată de Vasile Munteanu din Covasna, ajutat de Silviu Dirstaru și Sorin Hosu, prin jertfelnicia credincioșilor și purtarea de grijă a preoților Gheorghe Ghiț, Valentin Gîrda, foști parohi și Ioan Gîrdălean, actualul paroh. La sfîrșitul Sf. Liturghii, P.S. Sa a rostit un bogat cuvînt de învățătură.

● Duminică 10 iunie, praznicul Pogorîrii Duhului Sfînt. P.S. Episcop Emilian a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala episcopală și a hirotonit întru diacon pe tînărul doctorand în teologie Simion Todoran.

● Luni 11 iunie, P.S. Episcop Emilian a săvîrșit slujba binecuvîntării bisericii din parohia Albac, prot. Cîmpeni, biserică împodobită cu pictură nouă și Sf. Liturghie arhierescă, hirotonind întru preot pe C. diac. Simion Todoran pe seama Catedralei episcopale din Alba Iulia.

La momentul predicii P.S. Episcop Emilian a rostit un înălțător cuvînt de învățătură, menționînd că momentul de față punctează o sută de ani de la zidirea sf. locaș și două sute de ani de la răscoală țărănească pentru dreptate socială condusă de Vasile Ursu Horea din Albac.

Cu acest prilej s-au acordat distincția de iconom pr. paroh Sorin Todea și pr. Remus Corcheș din Abrud, precum și gramate Consiliului parohial și cîntăreților.

În după-masa aceleiași zile P.S. Episcop Emilian a cercetat Schitul Poșaga, din același protopopiat.

● Miercuri 13 iunie, P.S. Episcop Emilian a primit vizita P.S. Eftimie al Romanului și P.S. Vasile al Oradiei, făcînd apoi o vizită de protocol P.S. Episcop romano-catolic Jakab Antal. În după-masa aceleiași zile P.S. Episcop Emilian, împreună cu P.S. Eftimie și P.S. Vasile au vizitat Mănăstirea Rîmeț.

● Joi, 14 iunie, P.S. Episcop Emilian a făcut o vizită în Eparhia Oradiei, la P.S. Episcop Vasile, împreună cu P.S. Episcop Eftimie.

● Duminică, 17 iunie P.S. Episcop Emilian a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în catedrala Sf. Treime din Blaj și a binecuvîntat cununia tînărului teolog Ioan Benchea.

● Duminică 24 iunie P.S. Episcop Emilian a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala episcopală, iar după încheierea Sf. Liturghii a săvîrșit la Schitul Sf. Ioan Botezătorul, slujba parastasului pentru cei trei ierarhi: Ioan Stroia, Veniamin Năstor și Policarp Morușca, înmormîntați la acest schit.

● În perioada 25—28 iunie, la Centrul Eparhial sub directa îndrumare a P.S. Episcop Emilian s-au desfășurat cursurile de îndrumare misionară de scurtă durată cu 30 preoți din cele opt protopopiate ale Eparhiei și cu sprijinul Î.P.S. Mitropolit Antonie, prin a cărui bunăvoință au fost trimiși P.C. Profesorii de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu pentru a susține cursurile programate.

● Luni 25 iunie P.S. Episcop Emilian a primit vizita Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, care era însoțit de Mgr. Jean François Arrighi și Mgr. Eleanterio Fortino din Roma și P.S. Episcop Romano-catolic Jakab Antal din localitate. Cu acest prilej s-a făcut o vizită și la Mănăstirea Rîmeț.

● Vineri 29 iunie, de praznicul Sf. Apostoli Petru și Pavel P.S. Episcop Emilian a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea Rîmeț. La momentul predicii, P.S. Sa a rostit un ziditor cuvînt de învățătură.

ORADEA

● Duminică, 6 mai 1984, P.S. Episcop Vasile a săvîrșit binecuvîntarea bisericii din parohia Pecei, prot. Șimleul Silvaniei, în urma lucrărilor de reparații generale și a pictării ei în ultimii ani. Preotul-paroh Vasile Părau, pentru activitate pastorală meritorie, a fost distins cu rangul de iconom.

● Duminică, 20 mai 1984, a fost binecuvîntată biserica din parohia Popești, prot. Marghita, în urma înnoirii ei prin tencuirea în terasit a zidurilor exterioare și a altor îmbunătățiri în anii din urmă.

● Duminică, 27 mai 1984, s-a săvîrșit slujba de binecuvîntare a lucrărilor de reparații exterioare (tencuire în terasit) și interioare a bisericii din parohia Pecei, prot. Șimleul Silvaniei. Preotului paroh Mihai Pușcaș i s-a acordat rangul de sachelar. Cu acest prilej, chiriarhul a vizitat biserica din parohia Bănișor, păstorită de P.C. Preot Mihai Pal.

● Joi, 31 mai 1984, de praznicul Înălțării Domnului, ierarhul a sfințit biserica din parohia ucraineană Cidreag, prot. Satu Mare, în urma lucrărilor de reparații exterioare și interioare. Preotului paroh Kovács Paul, episcopilor și membrilor Consiliului parohial le-a fost adresată o scrisoare arhierescă de apreciere și mulțumire. De asemenea, au fost felicități și credincioșii.

În preeseră s-a oficiat vecernia în parohia vecină Halmeu, păstorită de preotul Tudor Dragomir. Tot cu acest prilej a fost vizitată și biserica din parohia Drăgușeni, păstorită de preotul Ioan Demian.

La toate aceste sfinte slujbe, arhipăstorul a ținut ample cuvîntări de zidire sufletească.

● Între 14 și 24 mai 1984, s-au ținut la sediile celor șapte protopopiate din eparhia lucrările conferințelor pastorale și misionare ale preoțimii pe luna mai, avînd ca temă: *Aportul României la efortul comun al popoarelor pentru dezarmare și pace. Contribuții ale Bisericii Ortodoxe Române*. Lucrările, desfășurate cu succes, au fost conduse de chiriarh la protopopiatele Oradea și Satu Mare, iar la celelalte protopopiate de delegați eparhiali.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Prof. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechil Oancea; corector: Pr. Vătolomeu Constantinuescu.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10376 presfir București, Calea Griviței nr. 64—66

Semnalăm... Semnalăm...

● „Atestare istorică ce-l definește pe Zalmoxis ca un mare filozof al lumii antice”, este titlul unei comunicări semnate de prof. Crina Călin, prof. Silvia Dates și Florin Olteanu, toți din Brașov (în rev. Știință și tehnică, nr. 1, 1984, p. 35). Atestarea vine de la Iacubos Veccherus care publică la Basel, în 1582, cartea De secretis libri în care, în cap. „Despre magia naturală” (c. XV, cap. VII), face referiri nominale la Zalmoxis.

Știm, totuși, alit de puțin despre acest mare strămoș al nostru, încît orice știre, cît de mică, e bine venită!

● O carte: aproape o surpriză: V. V. BÍCIKOV, ESTETICA ANTICHITĂȚII TÎRZII (București, ed. Meridiane, trad. din rusește, 1984). Autorii din care își ia substanța sînt: Justin Tașian, Atenagora, Teofil, Irineu, Ipolit Romanul, Clement Alexandrinul, Origen, Minucius Felix, Tertulian, Ciprian, Arnobius, Lactantius. Analizează trecerea de la epoca antică la cea creștină cu toate implicațiile în cultură și în viața socială, creștinismul impunîndu-se ca „mod de existență” prin identitatea perfectă dintre cuvînt și act, și faptă. Creștinismul a adus un nou tip de umanism și un nou tip de cultură și, în același timp, un sistem de egalitate socială care a prins repede în mase și a făcut adepți chiar înainte de a fi ajuns religie recunoscută.

Interpretînd cu efort de o deosebită onestitate științifică primele două veacuri creștine, autorul sovietic caută să determine modul cum s-a operat transferul ideilor filozofice, estetice și culturale din lumea veche în cea nouă, prin noii exponenți ai culturii creștine care au jucat un rol capital în acest transfer care a fost totodată și o reșezare, o reorientare, un progres.

Recomandăm cartea cu căldură. O recenzie bună asupra ei: Crăciun Bejan: Un capitol mai puțin cunoscut al istoriei esteticii, în „Familia”, nr. 4, 1984, p. 13).

● Cum ați încerca să definiți patriotismul? Răspunde Dinu C. Giurescu:

— „Ca istoric, să încerci a spune totdeauna adevărul despre trecutul țării, al neamului tău și altor neamuri. Ca individ, ca cetățean, să știi că dincolo de viața ta, cu avatarurile și cu fâptuirile ei, există o dăinuire a patriei. Simțămîntul că istoria nu începe cu tine, cu anii în care te ații, și că datorezi înaintașilor respect — dacă poți și recunoștință. Că ești numai o parte mică dintr-un șir continuu. Că există anume valori fundamentale ale acestui neam pe care, după puteri și cu cît mai multă demnitate, să încerci a le apăra. Că trebuie să păstrezi cît mai mult din ceea ce au realizat, cu temeii și bine, înaintașii.” (Vatra, nr. 7, 1984, p. 7, interviu cu Mihai Bocai.)

● SFATURI PENTRU VIITORII CĂRTURARI dă Constantin Noica (Vatra, 7, 1984, p. 13), recomandîndu-le trei modele de mari înaintași: Eminescu, Iorga și Mircea Eliade. Încheie așa: „Dacă însă vreun tînăr cu chemare cărturărească ar spune că împrejurările vieții proprii, condițiile exterioare, ba chiar ceasul istoric îl împiedică să se îplinească pe măsura înzestrării sale, atunci nimeni nu-i poate da un sîat.”

● Bucur Mișoșan prezintă în „Tribuna României” (nr. 271, 1984, p. 2) revista „Mărturie ortodoxă”, editată de Ioan Dură în Olanda. Meritate aprecieri. Un bun exemplu de cum se poate face presă bună, de calitate!

● Ovidiu Papadima scrie în „Steaua” (nr. 5, 1984, p. 5) că a luat parte la o ședință a „Rotondei 13” unde, printre altele s-au serbat și „125 de ani de la moartea lui Alecu Russo, cel care a descoperit Miorița și i-a dăruit-o generos lui Alecsandri”. Începe să i se facă dreptate lui Alecu Russo. Cit despre „dăruire” nu știm dacă afirmăția are vreo bază documentară. Am scris despre această problemă încă nesoluționată în Luceafărul (nr. 7/18 februarie 1984). Și-apoi, chiar dăruită, trebuia primită și publicată de Alecsandri sub numele său? Așa, fiecare poet și fiecare romancier ar putea „dăru” pe cîte un amic cu cîte o poezie-două, un roman două ... De altfel și între Russo și Alecsandri, n-a fost vorba numai de Miorița!

● În Contemporanul (nr. 17, 1984, p. 12) Ioana Postelnicu scrie despre „Răspunderea față de cititor”. Scriitoarea vorbește din propria experiență. Cititorii, la rîndul lor, i-au așezat de mult Epopeea Vlașinilor în panteonul clasicii literaturii române. Cele două volume — parte dintr-o operă mult mai mare — închid între coșerți valori de limbă, de istorie, de tradiție, de folclor, de mentalități etc., care pe măsura trecerii timpului, în loc să se tocească și să se învechească, vor întineri mereu și vor face din Plecareea Vlașinilor și din întoarcerea Vlașinilor cărți de referință.

ANTONIE P.

Anunțăm cititorii gazetei noastre că abonamentele la TELEGRAFUL ROMÂN pe anul 1985 se reînnoiesc pînă în 15 noiembrie 1984.

Menționăm că abonamentele se fac pe un an întreg, costul unui abonament anual fiind de 100 lei.

Costul abonamentelor se trimite pe adresa: Arhiepiscopia Sibiului, str. 1 Mai nr. 35, Sibiu, cont virament 45.10.4.09.2, B. N. R. S. R., filiala Sibiu.